ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲗᲐ ᲒᲐᲜᲗᲘᲡᲐ, ᲛᲝᲜᲐᲠᲮᲔᲗᲐ ᲨᲔᲠᲘᲗ — ᲧᲝᲚᲘᲗᲐ ᲒᲐᲜᲗᲘᲡᲐ

ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲡᲐᲥ. Კ. Კ. (Ბ) ᲪᲙ. ᲓᲐ ᲛᲨ. ᲛᲬᲘᲠᲔᲗᲐ ᲓᲐᲛᲪᲕᲔᲚᲗᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥ. ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ

ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲔᲑᲘ: ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ — 14—36, ᲛᲐᲒ. ᲒᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲗ — 16—17, ᲡᲐᲛᲔᲜᲔᲯᲝᲠᲘᲗ — 10—58, ᲒᲐᲛ. ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — 8—34.

ᲧᲝᲚᲘᲗᲐ ᲒᲐᲜᲗᲘᲡᲐ ᲓᲦᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ

ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲘ
10
ᲛᲐᲘᲡᲘ
1934 Წ.
№ 107 (3963)

ᲓᲦᲔᲡ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘᲗ

— **ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲣᲣᲑᲚᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲘ** ᲛᲮᲐᲠᲡ ᲣᲭᲐᲠᲔᲜ ᲘᲐᲞᲝᲜᲔᲚ ᲘᲛᲞᲔᲠᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲔᲑᲡ.
— ᲤᲐᲨᲘᲡᲢᲣᲠᲘ „ᲐᲤᲝᲠᲘᲖᲛᲔᲑᲘ“.
— **ᲔᲠᲘᲝᲡ ᲬᲘᲒᲜᲘ** ᲑᲐᲚᲙᲐᲜᲔᲗᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲨᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲒᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.
— ᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲒᲐᲓᲐᲢᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲮᲐᲐᲠᲐᲨᲘ.
— ᲐᲜᲢᲘᲤᲐᲨᲘᲡᲢᲣᲠᲘ, ᲓᲔᲛᲝᲜᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲑ.
— ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘ ᲛᲮᲣᲠᲕᲐᲚᲔᲓ ᲔᲡᲐᲚᲛᲔᲑᲘᲐᲜ ᲤᲠᲐᲜᲒ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲩᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲐᲡ.
— ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲛᲒᲖᲜᲔᲑᲔᲚ ᲨᲐᲒᲒᲣᲚᲘᲫᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲛᲣᲮᲠᲣᲭᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲪᲓᲔᲚᲘ ᲜᲘᲛᲣᲨᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲙᲣᲠᲝᲠᲢᲝ ᲡᲔᲖᲝᲜᲘ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ

1934 წელს 3 მილიონამდე მშრომელი, უდიდესი უმრავლესობით დამკვრელი მუშები, ძველი კადრის მუშები, სპეციალისტები, დაისვენებს და იეტრებს დასასვენებელ სახლებში, სანატორიუმებში. კურორტებზე მოგაგონებენ ამ უზარმაზარი არმიის შესანახად სახელმწიფოს მიერ მართო სოციალური დაზღვევის ხაზით გაღებულია 265 მილიონი მანეთი.

დიდ სარემონტო სამუშაობს გარდა, სანატორიუმების და კურორტების კეთილმოწყობის და რეკონსტრუქციის გარდა, წელს ჩაღდება ადგილობრივი მნიშვნელობის დასასვენებელი სახლების და სანატორიუმებას ანალი ფართო მშენებლობა. კურორტები უახლოვდება იმათ, ვისაც ისინი ესაჭიროება. მაგალითად, ლენინგრადის მანქანათმშენებელთათვის წარმოებს ყოფილ ცარსკოე სელოს ალექსანდრეს სასახლის გადაკეთება დასასვენებელ სახლად. უკრაინაში ლონბასის მეტალურგიისა და მაღაროელებისათვის აგებული იქნება სანანუმო დასასვენებელი სახლები ზღვეზეში და ყოფილ სვიატოგორსკის მონასტერში. ახალი სანატორიუმები იქნება ურალში, ციმბირში, შუალეზაში და სხვა ადგილებში, ოდენოდენაც კი თავისი ბუნებრივი პირობებით იძლეოდან დასვენების და მკურნალობის მოწყობის საშუალებას.

ავადმყოფთა და დამსვენებელთა მოძღვრება. თვალსაჩინოდ გაუმჯობესდება, წარმოებს საავტომობილო ტრანსპორტის შეესება მოგაგარკეთისთვის. სახელმწიფო ხარჯები თვითეული დამსვენებლის კვებაზე, გასული წელთან შედარებით, დიდდება 25 პროც. უმჯობესდება მკურნალობის და სამედიცინო მომსახურების ხარისხი.

არსებობს ყველა პირობა კურორტების ნორმალური მუშაობისათვის. მუხედავად ამისა, არის საფრთხე, რომ შეიძლება განმეორდეს გასული წლების შეცდომები. მრავალი სანატორიუმი, მაგალითად, კავკასიის მინერალური წყლების ჯგუფისა, საამოდ ვერ ღებულობს პროდუქტებს და აწარმოებს თვითდამზადებას. ამას შედეგად მოსდევს ის, რომ აქაურ სანატორიუმში შეუწყნარებლად ერთფეროვანი ხდება და იწვევს ავადმყოფთა სამართლიან უკმაყოფილებას. კურორტთა მომარაგების ადგილობრივი სამმართველოები, რომელთაც დაკისრებული აქვთ კვების პროდუქტებით სანატორიუმების უზრუნველყოფის პასუხსაგები ამოცანა, ძალიან უხეიროდ მუშაობენ. ისინი, როგორც წესი, ეწევიან ცენტრალიზებული მომარაგების პროდუქტების გადანაწილებას. მიუხედავად იმისა, რომ კურორტთა მომარაგების საკ. სამმართველოს დათმობილი ჰქონდა რაიონების საკმაო რაოდენობა სასურსათო პროდუქტებად (დეკენტრალიზებული დამზადებისთვის, მაგ. დამზადების გეგმა 1933 წელს მხოლოდ 40 პროცენტით შესრულდა.

კურორტთა მომარაგების სამმართველოთა არადამაკმაყოფილებელ მუშაობას შედეგად მოყვა ზოგიერთი სანატორიუმის მომარაგების შეფერხება ამა წლის პირველ კვარტალში. დღემდე თითქმის არსად არ არის შექმნილი ფქვილის, ხორცის, თევზის, კვერცხის და სხვა თვიური მარაგი. სანატორიუმების უმრავლესობა უზრუნველყოფილი არ არის კარტოფილის მარაგით. ცუდი მდგომარეობაა განსაკუთრებით ხორცის და რძის პროდუქტების ხარისხის მხრივ. ცხადია, რომ კურორტთა მომარაგებას სამმართველოები არ მომზადებულან სეზონისათვის, მათ მუშაობა კრიტიკას ვერ უძლებს და მოითხოვს ძირფესვიანად შეჯერებას. საჭიროა მომარაგების სახალო კომისარიატის სსრ-ისგო ჩარევა. კურორტთა მომარაგების საკავშირო სამართველოს უნდა უზრუნველყოს სანატორიუმების და დასასვენებელი სახლების ნორმალური მომარაგება პროდუქტებით.

კურორტების დამზმარე მეურნეობანი უკანასკნელ დროს თვალსაჩინოდ გაიზარდა, მაგრამ იქ უწესრიგობა სუფევს. საკ. პროფსაბჭოს კურორტების საკუთარი სასურსათო ბაზა, ზარალს იძლევა. მაგალითად, სიმეიზში დამშმარე მეურნეობა ორი ღორისაგან შესდგება. ადგილი აქვს გაფლანგვებსაც. ფეოდოსიის საბჭოთა მეურნეობას, რომელიც ვალდებულია სანატორიუმები ბოსტნეულით და ხორცით მოამარაგოს, უკიბალკნილი სამი თვის განმავლობაში არც ერთი კილოგრამი არ მოუტანია. საკავშირო პროფსაბჭო ვალდებულია სერიოზულად მოკიდოს ხელი სანატორიულ-საკურორტო საქმის გაუჯანსაღებლებს და მიაღწიოს ვადამწყობლ გარდატეხას თავისი მუშაობის ამ პასუხსაგებ უბანზე.

საბჭოთა კავშირის კურორტები უკვე შევიდენ 1934 წლის სეზონში. ადელა საკურორტო ორგანიზაციის ძირითადი ამოცანაა, რაც არ უნდა დაჯდეს გაუმჯობესოს მუშაობის ხარისხი, უზრუნველყონ საკურორტო მკურნალობის ეფექტიურობა და მოწინავე მუშათა და მშრომელთა ეკუთვნილი მომსახურება, ვიდრე ამას წარსულში ჰქონდა ადგილი. აუცილებელია გადაჭრით მოვეღოთ ბოლო კურორტებზე მუშათა საგზურებით არამუშების გაგზავნის პრაქტიკას. მიუხედავად საკავშირო პროფსაბჭოს კატეგორიული აკრძალვისა, რომ სანატორიუმებში მუშათა საგზურებით არამუშები არ იგზავნებოდენ, კურორტებზე ამ საგზურებით წინანდებურად ჩადიან საქმეთა მმართველნი, საპენო ნაწილის გამგენი, მოსამსახურეთა კმაყოფაზე მყოფნი ზოგიერთი პროფკუშაკი და ქარხანები, იმის ნაცვლად, რომ მათ უზრუნველყონ კურორტებზე უწინარეს ყოვლისა ავადმყოფთა. იმ კატეგორიების გაგზავნა, რომელთა გაჯანსაღება სახელმწიფოს უპირველეს საზრუნავ საგანს შეადგენს, იწვევა მუშათა საგზურების დანაშაულებრივ განაგებას. გადაჭრით უნდა დავსვათ ამ ელემენტების, წინაალმდეგ შემთხვევაში, თავიდან ვერ ავიცილებთ მარშანდელი ისტორიების განმეორებას, როცა მუშათა საგზურები ათასობით იყო გამოყენებული არაანიშნულებისამებრ.

შემჩევი კომისიების უმსგავსო მუშაობა წარსულში ფართოდაა ცნობილი. მაგრამ მდგომარეობა ახლაც ბევრად არ შეცვლილა. დღემდე ჩვენს კურორტებზე ჩადიან ხშირად არადანიშნულებისამებრ გაგზავნილი ავადმყოფნი, ეს ხდება უკონტროლობისა და შემჩევი კომისიების მთელი რიგი მუშაკების უპასუხისმგებლობის გამო. დიაგნოზი ხშირად ეფარდება გაცვეთილ საგზურს იმისათვის, რომ ეს საგზური სამკურნალო თვალსაზრისით „გაამართლონ“.

ჩვენს ფაბრიკებს არ ესმით, რომ სეზონის წარმატება წყდება არა მარტო თითონ კურორტზე. იგი საგრძნობ წილად წყდება ქარხანებში, შემჩევ კომისიებში, დაბმარების გასაცემ პუნქტში, რომელთა ზუსტ მუშაობაზე არის პირველ რიგში დამოკიდებული საქმის წარმატება, დღემდე ფიქრობდენ, რომ ავადმყოფის დროიანი წასვლა კურორტზე — ეს იმისი კერძო საქმეაო. ამის გამო კურორტებზე მიმსვლელთა ნახევარზე მეტი ოჯახებს, ზოგი ორსამი, ზოგი 10—12 და უფრო მეტი დღითაც კი.

საკავშირო პროფსაბჭოს დირექტივის თანახმად, საგზურები მუშას ხელთ უნდა ჰქონდეს საგზურის გადის დადგომამდე ათი დღით ადრე. და ეს უნდა განხორციელდეს. პროფმუშაკები, რომელნიც კურორტებას არ აქცევენ კურორტზე ავადმყოფთა დროიანად გაგზავნას, წარმოადგენენ ჩვენი საკურორტო რესურსების აშკარა მფლანგველებს.

პარტია, მთავრობა და პროფკავშირები ყოველგვარ ღონისძიებას ხმარობენ იმისათვის, რომ გაუმჯობესდეს დაზღვეულთა მომსახურება, გაფართოვდეს საკურორტო ფონდი. მაგრამ ამ ღონისძიებათა ნაწილი უნა კოფოდ ხდება იმ ორგანიზაციათა დაუდევრობის გამო, რომელნიც პასუხისმგებელი არიან საკურორტო საქმის სათვის.

პროფკავშირებისათვის სოციალური დაზღვევის საქმის გადაცემას შედეგად უნდა მოყვეს საკურორტო საქმის არსებითი გაუმჯობესება.

პროფშუშაკებო! პირი იბრუნეთ კურორტებისაკენ, ჯანმრთელობის სოციალისტური კერებისაკენ, მშრომელთა მსახურების მომსახურებისაკენ.

(„ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲡ“ 9 ᲛᲐᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲬᲘᲜᲐᲕᲔ)

ᲤᲐᲨᲘᲡᲢᲣᲠᲘ „ᲐᲤᲝᲠᲘᲖᲛᲔᲑᲘ“

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 8 მაისი. „ნიუ რეპუბლიკი“ ათავსებს **გენტორის** სტატიას სათაურით: „მათ საკუთარ ბაგეთაგან“.

სტატია წარმოადგენს მთელ რიგ ციტატებს გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტური მოძრაობის ხელმძღვანელთა სტატიებიდან და გამოსვლებიდან, რომლებიც ჭეშმიტ მოგვყავს:

ფაქტებმა გვიჩვენა, რომ ნაციონალ-სოციალისტების პარტია ღმერთთან ზიცაში უკეთეს ურთიერთობაშია, ვიდრე ქრისტიანული პარტიები, რომლებიც გაჩნენ“.

ბანდურ ფონ-შირახი—რეიხსტაგის წევრი, ჰიტლერული ახალგაზრდობის კავშირის მეთაური.

„ჰიტლერი ერთადერთია. ასეთია ღმერთიც. ჰიტლერი ღვთის მსგავსია“.

იუსტიციის მინისტრი, დოქტორი ფრანკი.

„ჰიტლერის იერიში დემოკრატიზმის სულის წინააღმდეგ არის იმ მეძრაობის მხოლოდ დასაწყისი, რომლის დასასრული იქნება ნაციონალ-სოციალისტური ევროპა“.

ᲰᲘᲛᲔᲚᲘᲡᲘ.

„ბერლინ-ბრანდენბურგში მოკლული თვითეული მოიერიშისათვის პასუხი უნდა აგოს თავისი სიცოცხლით სამმა კომენიტმა“.

თავადი ვალდერზეი, პოსტდამის მოიერიშეთა ხელმძღვანელი და პოლიციის მეთაური.

„გერმანული კანონი მომავალში იქნება რასობრივი კანონი“.

იუსტიციის კომისარი, დოქტორი ფრანკი.

„ტელეფონისტებმა ასოების აღსანიშნავად საბელების ხმარებისას, ებრაული სახელები უნდა შესცვალონ გერმანული სიტყვებით. დავითის მაგივრად—დეინლანდი; ნატანის მაგივრად— ნაციონალი და სხ.“

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘᲡ ᲮᲐᲢᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲮᲐᲓᲒᲣᲠᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲪᲘᲘᲡ ᲑᲠᲫᲐᲜᲑᲐ.

„საზოგადოებრივი უშიშროების და წესრიგის ინტერესებისათვის, ებრაელებს ნება იძლევათ ქალაქის აბანოებში იბანონ მხოლოდ მათთვის სპეციალურად დაწესებულ საათებში“.

ᲨᲕᲔᲪᲐᲠᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲐᲯᲝᲠᲘ ᲒᲘᲚᲓᲘᲡ ᲑᲠᲫᲐᲜᲑᲐ.

„ებრაელი ექიმები ამიერიდან უნდა დასაჯერდენ მხოლოდ ებრაელთა გვამების ანატომირებას“.

ᲔᲥ. ᲙᲝᲜᲜᲘ, ᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ-ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲡᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘ.

„უნივერსიტეტების ამოცანა იმაში კი არ მდგომარეობს, რომ „ობიექტური მეცნიერება ასწავლონ, არამედ იმაში, რომ აღზარდონ მილიტარიზმი, სამხედრო განწყობილება და ვმრეობა“.

ᲔᲠᲜᲡᲢ ᲙᲠᲘᲙᲘ, ᲠᲔᲘᲮᲡᲢᲐ�გᲘᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘ.

„იმისათვის, რომ გაძლიერდეს ქალის საშსაბური თავისი ოჯახისადმი და გამაგრდეს იგი ფიზიკურად, უახლოეს დროში ადიწყება ქალთა განათლების საკრძნობი შემცირება“.

ᲜᲐᲪ.-ᲡᲝᲪ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲛᲔᲣᲥᲕᲘᲗᲘ ᲮᲘᲢᲧᲕᲘᲡ ᲞᲠᲣᲡᲘᲘᲡ ᲑᲘᲣᲠᲝ.

„ჩვენი ბელადის წინაალმდეგ გასროლილი თვითეული ტყვია—სულერთია მოხვდება თუ არა იგი მიზანს,—გამოიწვევს უმაგალითო ქოსს მთელ გერმანიაში და ეუდიდეს რბევა-აწიოკებას“.

ᲙᲐᲞᲘᲢᲐᲜᲘ ᲒᲘᲛᲚᲠᲘ, ᲞᲠᲣᲡᲘᲘᲡ ᲮᲐᲚᲓᲣᲛᲚᲝ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘ.

„ქალაქის ოპერამ, როგორც ჩანს, თავისი პროგრამა ჯერ კიდევ ნაციონალურ რევოლიუციამდე შეიმუშავა. არ მესმის, თუ როგორ შეიძლება არაგერმანელ ბიზეს ნაწარმოებთ ეკავოთ თვალსაჩინო ადგილი თანამედროვე რიპერტუარში.

ᲛᲣᲡᲘᲙᲐᲚᲣᲠᲘ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘ „ᲝᲣᲨᲢᲐᲒᲘ“.

„გოეტეს ჰქონდა საერთაშორისო თვალთახედვა და იგი უცხოა თავისი ხალხისათვის“.

დ—რი ეხერი, ბავარიის უპორტფელო მინისტრი.

„ომი—ეს სიკოკტლის ყველაზე მარტივი დასაბუთებაა. ებრძოლო ომს—ეს იმას გავს, რომ შეეცადო ჩა ანშო ბუნებრივი პროცესები“.

ᲰᲘᲜᲔᲚᲘᲡᲘ.

„წარმოადგენს თუ არა ხორცი გერმანულ ხორცს თუ იგი სხვა ქვეყნიდანაა შემოტანილი. ეს ერთი და იგივე როდია. უკანასკნელი ავადდების კაცს და ასუსტებს რასას“.

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘ „ᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲝᲑᲐ“, ᲜᲘᲣᲠᲜᲑᲔᲠᲒᲘ.

„სრულიად უმართებულია განვიხილოთ ომი როგორც მარტოოდენ ხოცვა. იმას, ვინც ასე ლაპარაკობს, მხედველობაში აქვს მხოლოდ ადამიანის სიკოკტლის და ადამიანთა შრომის მოსპობა ომის დროს. მაგრამ ეს არის მხოლოდ წარმავალი მოვლენა—განახლების რკინისებური ანბინი—რომელიც ჩვენ აუცილებლად უნდა განვლოთ, რომ ახალ სულიერ ენერგიას მივაღწიოთ“.

ᲞᲠᲝᲤ. ᲑᲐᲜᲖᲔ ᲬᲘᲒᲜᲨᲘ „ᲝᲛᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲑᲐ“.

„ვაჭკინების ხმარება ან ხელოვნური მეთოდი, რომელსაც იყენებენ, რომ ჯანსაღი ალი, დაავადებისაგან დაცვის მიზნით, ავადმყოფი გახადონ—სამარცხვინო ლაქაა გერმანული მეცნიერების თაობზე.

თითქმის ყველა ავადმყოფობის აბსა ბაქტერიებისა, რომელთა შესახებ ორგანიზმში ჩვენ თავიდან ვერ ავიცილებთ, სერიოზული მეცნიერული შეცდომაა. მრავალ ჭეშმარიტ პროპარატს ეშმაკური ოსტატობით ამზადებენ მარქსისტი მეცნიერნი და ავრცელებენ ებრაელი მეფობრეკენი, რომელნიც ეძიებენ ქერა რასის დასუსტების საშუალებას“.

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘ „ᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲝᲑᲐ“, ᲜᲘᲣᲠᲜᲑᲔᲠᲒᲘ. (ᲐᲓᲑ).

„ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲡ“ ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲡᲗᲐ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲡ ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ „ᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲡᲘᲠᲪᲮᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔ“.

(ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡᲐ ᲗᲕᲘᲡ 21 ᲛᲝᲗᲘᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲗ).

1915 წლის 1 იანვარს იაპონიის იმპერიალისტებმა, ისარგებლეს რა იმით, რომ დიდი სახელმწიფოები ჩაბმული იყვნენ მსოფლიო ომში, ჩინეთს წარუდგინეს ცნობილი 21 მოთხოვნა. ეს ულტიმატუმი, ჩამოყალიბებული 21 პუნქტში, აწესებდა იაპონიის აშკარა პროტექტორატს.

21 მოთხოვნა ითვალისწინებდა: იაპონელ მრჩევლების აუცილებლად მოწვევას სახელმწიფოს პოლიტიკურ, სამხედრო და საფინანსო საქმეებზე; იაპონიის კონტროლის დაწესებას ჩინეთის პოლიციაზე; ჩინეთის მიერ სამხედრო აღჭურვილობის აუცილებლად იაპონიისაგან შესყიდვას; უცხოეთში სესხის აღებას მხოლოდ იაპონიისაგან; იაპონიის ნებადაურთველად უცხოელებისათვის კონცესიების არ მიცემას ფუნქციის პროვინციაში და სხვ..

მიუხედავად ამისა, ამერიკის შეერთებული შტატების ზემოქმედებით იაპონია იძულებული გახდა უარი ეთქვა 21 მოთხოვნის მთელ რიგ პუნქტებზე. მაგრამ 1919 წლის 25 მაისს იაპონიამ მაინც აიძულა ჩინეთი ხელი მოეწერა სპეციალურ ხელშეკრულებაზე, რომლის თანახმად ჩინეთმა იკისრა ვალდებულება გააგრძელოს კვანტუნის ტერიტორიის (სამხრეთ მანჯურიის) იჯარის ვადა 99 წლით; მისცეს იაპონიას მრავალი პრივილეგია მანჯურიის და მონღოლეთის სამთო სიმდიდრეთა დამუშავების დარგში და სხვ. იაპონიის ახლანდელი პოლიტიკა ჩინეთში არსებითად წარმოადგენს 21 მოთხოვნის გაშლილ პროგრამას (ადს).

ᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲒᲐᲓᲐᲢᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲐᲠᲨᲘ

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ, 8 მაისი. ერთა ლიგის გენერალურმა მდივანმა ლიგის საბჭოს ყველა წევრს დაუგზავნა საარის მთავრობის კომისიის თავმჯდომარის **ნოკის** წერილი, რომელიც იტყობინება, რომ კომისია უფროდაუფრო ხშირად ღებულობს ცნობებს გადატრიალებისათვის მზადების შესახებ საარში. კომისიის განსაკუთრებულ შეშფოთებას იწვევს საარბრიუკენის პოლიციის მოსამსახურეთა კავშირის კრების რეზოლუცია საარში პოლიციის სამსახურში გერმანიიდან გადასვეწილთა მიღების წინაალმდეგ და საარში წესრიგის უზრუნველსაყოფად საერთაშორისო პოლიციის შექმნის წინაალმდეგ. ნოკის აზრით, განსაკუთრებით საინტერესოა ის, რომ ბერლინის რადიოსადგური ავრცელებდა ცნობას ამ რეზოლუციის შესახებ მის მიღებამდი რამდენიმე ღღით ადრე (ადს).

ᲕᲔᲠᲐᲒᲣᲚᲘ ᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲠᲐᲙᲝᲤᲘᲡ ᲡᲘᲙᲕᲓᲘᲚᲘᲗ ᲓᲐᲡᲯᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲕᲔᲜᲐ, 8 მაისი. უნგრეთის „რეგელი უიშაგი“ იტყობინება: „უნგრეთის საბჭოთა რესპუბლიკის ყოფილ სახალხო კომისარი **რაკოში**, რომელიც 8 წლის პატიმრობის ვადის გასვლის შემდეგ უნდა გაეთავისუფლებიათ, პროკურატურის მოთხოვნით, კვლავ მიიყვანეს ბუდაპეშტში. პროკურატურა რაკოშის ბრალს სდებს იმაში, რომ საბჭოთა ხელისუფლების დროს რაკოშმ ჩაიდინა რიგი ბოროტმოქმედებანი“.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲬᲐᲠᲩᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘ — ᲐᲛᲮ. Მ. Ი. ᲙᲐᲚᲘᲜᲘᲜᲗᲐᲜ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ, 9 მაისი. ნიკიტა იზოტოვი, ლევკო ლატვინოვი, ირინა ნიკულშინა, ანნა კიპენკო და ჩვენი ქვეყნის წარჩინებული ადამიანთა საპირველმაისო შეხვედრის სხვა მონაწილენი გუშინ ესაუბრენ ამხ. **მ. ი. კალინინს.**

მიხეილ ივანეს-ძე საუბრის დროს შეეხო მაღაროებში, ქარხნებში და კოლმეურნეობებში. შრომის ორგანიზაციის და ყოფაცხოვრების ყველაზე უფრო საჭირბოროტო საკითხებს.

მიხეილ ივანესძე კალინინი გულთბილად გამოეთხოვა თავის სტუმრებს და უსურვა მათ წარმატებები შემდგომ პატიმობაში (ადს).

ᲔᲒ ᲩᲔᲚᲣᲡᲙᲘᲜᲔᲚᲘ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲒᲘᲜᲘᲡ ᲣᲑᲔᲨᲘ ᲒᲐᲓᲐᲪᲕᲐᲜᲐᲡ ᲮᲐᲑᲐᲠᲝᲕᲡᲙᲘ, 9 მაისი. უელენიდან მიღებული ცნობით, 36 ჩელუსკინელს ლავრენტის უბიდან მოლოკოვის, კამანინის, ეფიმიანოვის, სეიტოგოროვის, დოროინინის და პორეენშტეინის თვითმფრინავებით უხლოეს დღეს, რიცა ხელსაყრელი ამინდი იქნება, გადაიყვანენ პროვიდენიის უბეში, სადაც მათ მოათავსებენ „სმოლენსკეს“. პროვიდენიის უბედან მიღებული ცნობით, იქ უკანასკნელ სამ დღეს მოდიოდა თოვლი (ადს).

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲣᲣᲑᲚᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲘ ᲛᲮᲐᲠᲡ ᲣᲭᲐᲠᲔᲜ ᲘᲐᲞᲝᲜᲔᲚ ᲘᲛᲞᲔᲠᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲔᲑᲡ

„ᲐᲠ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡᲐ ᲮᲔᲚᲨᲔᲙᲠᲣᲚᲔᲑᲐ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲐᲠ ᲐᲕᲐᲚᲔᲑᲡ ᲓᲐᲘᲪᲕᲐᲡ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲛᲗᲚᲘᲐᲜᲝᲑᲐ“

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ, 8 მაისი. ლორდთა პალატაში ოპოზიციის ბელადმა ლიბორისტმა **პონსონბიმ** შეიტანა რეზოლუცია, რომელიც წინადადებას აძლევდა პალატას გამოეცხადებია, რომ იგი დიდად შეშფოთებული უყურებს საერთაშორისო მდგომარეობას და მოუწოდებს მთავრობას გაატაროს უფრო გადამწყვეტი, პოლიტიკა შორეულ აღმოსავლეთში და განიარაღების კონფერენციაზე. ხე. პონსონბიმ განაცხადა, რომ ერთა ლიგას შეეძლო დაემყარებია უშიშროების კოლექტიური გარანტიის სისტემა და, რომ საჭიროა ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ მხარისდაჭერის გარეშე შეუძლებელია. შემდეგ სტენლიმი აცხადებს, რომ ინგლისს განზრახვა აქვს მხარი დაუჭიროს ერთა ლიგას და შეეცადოს, რომ გერმანია ლიგაში დაბრუნდეს. რაც შეეხება საბჭოთა კავშირს, სტენლიმი, მისი სიტყვით, ვერ ხედავს ვერავითარ ნიშანს, რომ საბჭოთა კავშირს სურდეს ლიგაში შესვლა. მაგრამ თუ ამერიკის შეერთებული შტატები ან საბჭოთა კავშირი გამოთქვამდენ ლიგაში შესვლის სურვილს, ამას გულთბილად შეხვდებოდენ.

პონსონბიმ უკან წაიღო თავისი რეზოლუცია, და მის მიერ წამოყენებული საკითხი მოხსნილ იქნა. (ადს).

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲕᲔᲑᲘᲡ ᲘᲚᲣᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲐ

ᲔᲠᲘᲝᲡ ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲑᲐᲚᲙᲐᲜᲔᲗᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲒᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 8 მაისი. ამ დღეებში გამოვა **ერიოს** წიგნი მისი ბალკანეთისა და საბჭოთა კავშირში მოგზაურობის შესახებ „ლიმისავლეთის“. სახელწოდებით. მთელი პრესა იძლევა წიგნის მაღალ შეფასებას. „ტანი“ ათავსებს საბჭოთა კავშირის სპარეო პოლიტიკისადმი მიძღვნილ ნაწყვეტს, სადაც ერიო დაწვრილებით გადმოგვცემს **მოლოტოვის და ლიტვინოვის** განცხადებებს (კაკის სესიაზე საგარეო პოლიტიკის შესახებ და იძლევა ამონწერებს **სტალინის, ორჯონიკიძეს და ბლუხერის** სტატიებიდან მე-17 პარტიკონგრესზე. ემყარება რა უცხოელი ავტორების, კერძოდ ფრანგი ავტორების გამოკვლევებს, ერიო მაღალ შეფასებას აძლევს წითელარმიას და აცხადებს, რომ იგი **ერთ-ერთი უძლიერესი არმიაა მხოლოდ მსოფლიოში.**

საბჭოთა კავშირის საგარეო პოლიტიკის შესახებ ერიო წერს: „ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ **საბჭოთა კავშირს გულწრფელად ხურს მშვიდობიანობა“.**

„ერ ნუველს“ მოყავს მოსკოვის ისტორიული ძეგლებისადმი მიძღვნილი ადგილები. ერიო ალნიშნავს საბჭოთა მთავრობის მიერ ისტორიული მნიშვნელობის მქონე შენობების დაცვის და რესტავრაციის მიზნით ჩატარებულ მუშაობას.

„ავენირის“ მოყავს ხარკოვის ალწერილობა ერიოს მიერ. „არა მგონია,—წერს ერიო,—რომ რომელიმე ამერიკული ქალაქი, ჩიკაგოც კი, ვითარდებოდეს ისეთი ტემპებით, როგორც ხარკოვი ვითარდება“.

ამას მოსდევს უპატრონო ბავშვთა კომუნის აღწერილობა. ერიო ალნიშნავს ამ კომუნის შენობათა სისუფთავეს **ეს** და მის მოწადიერთა მზნე გამომეტყველებას. ხარკოვის სატრაქტორო ქარხნის შესახებ ავტორი წერს: „უსამართლობა იქნებოდა ეარგუმეო, რომ ჩვენ აქ ვნახეთ ნორჩი რეეიმის უჩვეულო ნებისყოფა და ენერგიულობა, მუშებისა ნდობა ბელადებისადმი და მოსახლეობის სიამაყე იმის გამო, რომ ჭეშეენის ძალი ერება ღღითი ღღე იზრდება“ (ადს).

ᲐᲜᲢᲘᲤᲐᲨᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲓᲔᲛᲝᲜᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡᲐᲨᲘ

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 8 მაისი. ბორდოში, აკრძალვის მიუხედავად, ზედიზედ გაიმართა 2 ანტი-ფაშის

სოცშეჯიბრება უგზოობის ლიკვიდაციისათვის

არცერთი რაიონი და სარაიონო გაზეთი არ უნდა ყარჩეს სოცშეჯიბრების გარეშე

გურჯაანის, სიღნაღის და ყვარელის რაიონებს, სარაიონო და პოლიტგანყოფილებათა გაზეთების რედაქციებს

დიდი ეკონომიური მნიშვნელობის, ლაგოდეხის რაიონი 40 კილომეტრით არის დაშორებული რკინისგზას; ერთად - ერთი მაგისტრალური სიღნაღ - ლაგოდეხის გზა უვარგისია. რაიონი მოკლებულია კარგ სარაიონო გზებსაც. ყოველივე ეს ჩვენგან მოითხოვს ძალების მაქსიმალურ მობილიზაციას და საგზაო მშენებლობის ტემპების გაძლიერებას.

ამ მიმართულებით ჩვენ უკვე გადავდგით სათანადო ნაბიჯი და ცოტა ოდენი მიღწეულიც გვქვს.

ყოველივე ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯია: უმთავრესი მომავალშია გასაკეთებელი.

ამ მიზნით ლაგოდეხის რაიონი, მისი სარაიონო და პოლიტგანყოფილების გაზეთები: „ბრძოლა თამბაქოსათვის“ და „დამკვრელი“ ებმებიან უგზოობის წინააღმდეგ ბრძოლის საკავშირო შეჯიბრებაში და იწყებენ სიღნაღ - ლაგოდეხის, ყვარელის რაიონებს, სარაიონო და პოლიტ-განყოფილებათა გაზეთებთან ერთად.

ვკისრულობთ შემდეგ ვალდებულებებს

1. რაიონის პარტ-კომკავშირის ორგანიზაციების და მშრომელ ერთპიროვნული და კოლმეურნეთა ბაზების ბოლშევიკურად დარაზმვით მოვსპოთ უგზოობა რაიონში 1934-35 წლებში.

2. ბოლომდე გავატაროთ გზების გაპირონება და სისტემატიურად ვადევნოთ თვალყური სოფლის საბჭოებზე და კოლმეურნეობებზე მიმავალ გზების მოვლა - პატრონობას.

3. მიმდინარე წელს დავამთავროთ საუღელტეხილო გზის მშენებლობა 50 პროცენტით; ბუდიიოოვკიდან კაბალის წყალამდე (14 კილომეტრი).

4. კოლმეურნეთაგან საგზაო მშენებლობისათვის საჭირო ძირეულ კადრების მოსამზადებლად და მასებისათვის საგზაო მშენებლობის ტექნიკის გასაცნობად მოვაწყოთ საგზაო რწმუნებულების ორკვირეული კურსები და ყველა კოლმეურნეობაში და სოფლებში ჩამოვაყალიბოთ საგზაო კუთხეები.

5. გაყაცხოველოთ და აქტიურად ჩაებაძა, საგზაო სამუშაოებში ავტოგზის ორგანიზაციები, ყოველ კოლმეურნეობაში და სოფელში სათანადო მუშაკები.

სიღნაღ-ლაგოდეხის გზის აღდგენისათვის

(ჩვენი სპეც. კორესპონდენტისაგან)

ლაგოდეხის, ზაქათალის და ბელაქნის რაიონებს რკინისგზასთან, აკავშირებს მხოლოდ სიღნაღ - ლაგოდეხის გზატკეცილი, რომელიც დღეს უვარგის მდგომარეობაშია. დიდიხანია რაც ეს მნიშვნელოვანი გზა არ შეკეთებულა. მიუხედავად უვარგისი მდგომარეობისა ლაგოდეხ - სიღნაღის გზის წლიური ტვირთ - ბრუნვა 80—85 ტონას აღწევს.

ამ გზას კარგად იცნობს საბჭოთა კავშირი, მასზე გაიარეს შარშან მოსკოვ. — ყარა — ყუმ—მოსკოვის ავტოგადარბენის მონაწილეებმა. უდიდესი იყო მათი აღშფოთება, როდესაც საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლისთანავე ისინი დანგრეულ გზას წააწყდნენ.

საგზაო ორგანოებს და რაიონულ ორგანიზაციებს ამ გზისთვის განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცია და მიეღოთ სასწრაფო ზომები მისი კაპიტალურად შეკეთებისათვის.

სინამდვილეში ჩვენ ამას ვერ ვხედავთ.

წნორიდან— აზერბეიჯანის საზღვრამდე გზის მანძილი 40 კილომეტრს აღწევს. აქედან 25 კილომეტრის მანძილზე გზის აღდგენა კადაუდებელ საჭიროებას შეადგენს.

საქგზატრანსს კი გათვალისწინებული ჰქვს გზის აღდგენა მხოლოდ 10 კილომეტრზე. (8 კილომეტრზე წნორიდან — ალაზნის ხიდამდე და 2 კილომეტრზე ლაგოდეხის ტერიტორიაზე. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ გზაზე წარმოებული მუშაობის ტემპები ნელია.

წნორიდან — ალაზნის ხიდამდე ჯერ მუშაობა არც კი დაუწყიათ; მოსახლეობის მიერ მოზიდული საშენი მასალა, ქვა და ნაზშირი, აუთვისებელია. ლაგოდეხის ტერიტორიაზე წარმოებულ მშენებლობაზე მუშაობს გზის მხოლოდ ერთი სატკეპნი მანქანა და ისიც არა სისტემატიურად; ხან ნავთი შემოაკლდებათ, ხან ზეთი, ხან კიდევ მუშებს ვერ აძლევენ ხელფასს თაღის დროზე. ყოველივე ამის გამო მანქანა ხშირად ჩერდება, სამუშაოების მიმდინარეობა ფერხდება.

საქგზატრანსის მე-11 საალმშენებლო უბნის უფროსი ამხ. **მეტრეველი** უმთავრესად სიღნაღში ზის, არ დადის მშენებლობაზე, არ სურს გაეცნოს მდგომარეობას ადგილზე და მიიღოს საჭირო ზომები.

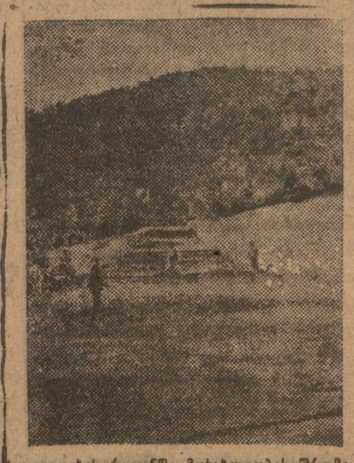

ლაგოდეხის რაიონში მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობით შენდება საუღელტეხილო გზა ბუდიონოვკა-ბაიხუბანა-აფენ-ლელი ანის მიმართულებით ხუთათზე: გზის ტრასისათვის გაჭრილი ეამირი დაბლობში

ლაგოდეხის რაიონი ჩაება უგზოობის ლიკვიდაციის საკავშირო შეჯიბრებაში, რაც მას ავალებს მოსპოს უგზოობა რაიონში 1933—1934 წლებში. მაგრამ თუ საგზაო მშენებლობა ახლა არსებული ტემპებით გაგრძელდა, რაიონი ვერ შესძლებს ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

ლაგოდეხის რაიონული ორგანიზაციები არ უნდა დაკმაყოფილდენ არსებულ ნაწილობრივ მიღწევებით და ყოველგვარი ღონისძიება, უნდა იხმარონ იმისათვის, რომ პირნათლად შეასრულონ სოც-შეჯიბრებასთან დაკავშირებით აღებული ვალდებულებები.

ან. კელენჯერიძე.

ხუშა - ფოთის გზის მშენებლობა. შენდება მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობით.

ხუშა - ფოთის გზის მშენებლობა. შენდება მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობით.

ახალციხეში საგზაო თანხები არადანიშნულებისამებრ იხარჯება

არსებობს დებულება იმის, შესახებ, რომ საგზაო მშენებლობაში მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობის სახით შემოსული საკომპენსაციო თანხები უნდა იხარჯებოდეს მხოლოდ საგზაო მშენებლობაზე.

ამ წესს ზოგიერთი რაიონი არღვევს.

მაგალითად, ახალციხის რაიაღმასკომს საგზაო ფონდიდან დახარჯული აქვს 25.000 მანეთი. ამ თანხიდან მასწავლებელთა ხელფასიც კი არის გაცემული; რაიფინგანის გამგის, რიზოლუციის თანახმად: რაიფინგანმა ეს არ იკმარა და იქამდე მივიდა, რომ სრულიად გაიუქმა საგზაო განყოფილების მიმდინარე ანგარიში სახანაში და, ამგვარად, გაიუპირონა ის თანხები, რომელსაც მოსახლეობა იღებს საგზაო მშენებლობისათვის.

ასეთ უპასუხისმგებლობას შეუძლია გამოიწვიოს საგზაო მშენებლობის 1934 წ. გეგმის ჩაშლა, რისი ნიშნები უკვე არის.

საქართველოს ც. ა. კ-ი 3 აპრილის დადგენილებაში წინადადებას აძლევს რესპუბლიკის პროკურორს, რომ პასუხისგებაში მისცეს საკომპენსაციო თანხების არადანიშნულებისამებრ მხარჯველები.

ეს ღონისძიება დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გამოყენებული ახალციხის რაიფინგანის მიმართაც.

თ. უგრეხელიძე.

საქგზატრანსის ინჟ.—ინსტრუქტორი.

ბურჟუაზიულ ელემენტებს „სოციუზშერსტტექსნაბიდან“

** მოსკოვი, 9 მაისი.** სახალხო მეურნეობის დაკრედიტების მტკიცე რეგულირების პირობებში საფინანსო დისციპლინის ყოველგვარი დარღვევა წარმოადგენს ანტისახელმწიფოებრივ მოქმედებას. მით უფრო შეუწყნარებელი და საზიანოა პირდაპირი დანაშაულებრივი მოქმედება, შეგნებულად მამართული საკრედიტო სისტემის დეზორგანიზაციისაკენ.

საბჭოთა კონტროლის კომისიამ „სოიუზშერსტტექსნაბში“ აღმოაჩინა მთელი რიგი ბოროტმოქმედებანი, რომლებიც დაკავშირებულია ხელოვნური ბანკის მოსკოვის საოლქო კანტორაში სესხის მიღებასთან გზა ში ძალიან საქონლის გარანტიით.

წლინახევრის განმავლობაში, სისტემატიური სიყალბის გზით, „სოიუზშერსტტექსნაბი“ ბანკში ღებულობდა უამრავ თანხებს. შემოწმებამ გამოარკვია, რომ მარტო უკანასკნელი ნახევარი წლის განმავლობაში ამ ორ განზაციამ თაღლითური გზით მიიღო 2.000.000-მდი მანეთი.

„სოიუზშერსტტექსნაბის“ გამგეგრიები, მთავარი ბუხჰალტერი მაჩაბოვი და მისი მოადგილე ვოლკოვი მუშაობის ბურჟუაზიული მეთოდებით, მხარეს ვირტუოზობამდე მიეიდნენ.

ანგარიშებს, საერთო ჯამის წინერთეულების მაჭარებით ან ბოლოში ნოლების მიწერით, ადიდებდნენ ათჯერ, სხვა ანგარიშებში მრავალჯერ ადიდებდნენ გასაგზავნი მასალის ფასებს, ადგენდნენ ფიქტიური ანგარიშებს, ერთი და ი

საქართველოში ვითარდება კულტ-საეონლის მრეწველობა

1935 წლიდან საქართველოს მსუბუქი მრეწველობის სახ. კომისარიატი იწყებს სერიოზულ სამუშაოებს კულტურული საქონლის წარმოების ხაზით. საქართველოს ტექნიკურ-ეკონომიური პირობები მრეწველობის ამ დარგისათვის იმდენად ხელსაყრელი აღმოჩნდა, რომ საკავშირო ორგანოებმა საჭიროდ სცნეს კულტურული მრეწველობის ფართო მასშტაბით სწორედ საქართველოში განვითარება. საქართველოს ტყეები, ქერძოდ, ბორჯომისა და ბაღდადის ტყეები შეიცავს მაღალი ღირსების რეზონანსულ ნაძვებს, რაც ერთად-ერთი მასალაა ყოველგვარი მუსიკალური ინსტრუმენტებისათვის. ამ ტყეებიდან ღებულობენ მასალებს ლენინგრადის და ტფილისის პიანინოს ფაბრიკები. ბორჯომის და ბაღდადის ნაძვი, რომელიც გამოირკვა, 90-იან წლებიდან ოსმარებოდა თურმე ისეთ დიდ ფაბრიკებში, როგორიც იყო ბეკერის და შრედერის კლავიშებიანი ინსტრუმენტების ფაბრიკები. ტფილისის ახლანდელი კლავიშებიანი ინსტრუმენტების ფაბრიკამ (1934 წლის პროგრამა ითვალისწინებს 100 პიანინოს დამზადებას) მოამზადა კვალიფიციური მუშები იმ დიდი ფაბრიკისათვის, რომელმაც ყოველწლიურად უნდა დამზადოს 3.000 პიანინო. ამ ფაბრიკის მშენებლობა დაიწყება 1935 წელს დიდუბეში და უნდა დამთავრდეს 1936 წლის მესამე კვარტალში. ფაბრიკა მექანიზებული იქნება და ეყოლება 300 მუშამდე. ფაბრიკის ღირებულება (საბინაო მშენებლობის ჩათვლით) 5 მილიონ მანეთს გადაჭარბებს.

მომავალი წლიდან დაიწყება აგრეთვე სამებიანი ინსტრუმენტების ფაბრიკის მშენებლობა. ამ ფაბრიკას ეთმობა მეორე სამკერვალო ფაბრიკის შენობა. ფაბრიკა დაამზადებს ყველა სახის სიმებიან ინსტრუმენტებს: გიტარას, მანდალინას, ჩოხოგურს, თარს, და სხვ. აქვე მოეწყობა სიმების წარმოება. ფაბრიკის ნაწარმოებმა უნდა დააკმაყოფილოს ამიერ-კავკასიის, ნაწილობრივ ჩრდ.-კავკასიის და ექსპორტის საჭიროებანი. ფაბრიკის მშენებლობის ღირებულება (ბინებიანად) ნავარაუდევია 1,5 მილიონ მანეთამდე.

ახლო ხანში დაიწყება საკანცელარიო ნივთების ფაბრიკის მშენებლობა. მას, სახკომსაბჭოს დადგენილებით, გადაეცა „კომუნისტის“ სტამბის შენობა, რომელიც გაფართოვდება და გადაკეთდება. საკანცელარიო ნივთების ფაბრიკა დაამზადებს მუყაოს, ბლოკ-ნოტებს, უბის წიგნაკებს, რვიულებს, კოსვერტებს, ფოსტის ქაღალდს, სახატავ რვეულებს, ფერად ტუშებს, წებოს, ფანქრებს, სახაზავებს, საანგარიშო ჩოთქრებს, კალმისტარებს, ავტომატიურ კალმისტარებს, ქინძისთავებს და სხვ. საკანცელარიო ნივთებს. ფაბრიკის მშენებლობა ჯდება 1,5 მილიონ მანეთამდე, წლიური პროდუქცია იქნება 4—5 მილიონი მანეთის. ამავე ფაბრიკასთან გაერთიანდება პოლიტექნიკური მოწყობილობათა ფაბრიკა, რომელსაც ჯერ-ჯერობით კუსტარული ხასიათი აქვს.

ამ ფაბრიკების აშენება დამტკიცებულია საკავშირო ორგანოების მიერ. პროექტის დასამუშავებელი თანხები გამოყოფილია. პროექტები მზად იქნება ა.-წ. 1 ოქტომბრისათვის. მიმდინარე წლის ბოლოს შეუდგებიან საშენ მასალათა დამზადებას იმ ვარაუდით, რომ მშენებლობა ვაიშალოს 1935 წლის პირველ კვარტალიდანვე. სამიე ფაბრიკის მშენებლობა უნდა დამთავრდეს 1935 წელს და 1936 წლის პირველ ნახევარში.

ა. ჯ.

6.500.000 წყვილი ფეხსაცმელი წლიურად

ფეხსაცმელების ფაბრიკა, რომელიც ნავთლუღში შეხდება, თავისი სიმძლავრით, ლენინგრადის „სკოროხოდის“ შემდეგ, მეორეა მთელს საბჭოთა კავშირში.

ფაბრიკას აშენებს, საკავშირო მსუბუქი მრეწველობის სახალხო კომისარიატის დავალებით, ტრესტი „საქქარხმშენი“. მშენებლობას ტექნიკურ ზედამხედველობას უწევს და სამონტაჟო სამუშაოებს ჩატარებს „ზაკობუსტროი“.

ნავთლუღის ფეხსაცმელების ფაბრიკა. მთა ვაზი კოლოსეუმის კედლის აძოყვანა.

ფეხსაცმელების ფაბრიკის მშენებლობას ძალიან აფერხებს საშენი მასალების (განსაკუთრებით ცემენტისა და ხე-ტყის) ნაკლებობა. მშენებლობას არ ყოფნის მუშა - ხელი. დენადობა ძლიერია. ამის მიზეზთა შორის უნდა აღინიშნოს საჭიროებრივი ბარაკების სიმცირე. მშენებლობას ახლა გააჩნია 4 სადგომი, სადაც 400-მდე მუშა თავსდება. ფაბრიკას კი ნორმალურ პირობებში 700 მუშა ესაჭიროება.

„ზაკობუსტროი“ დახმარების ნაცვლად ხანდახან ხელს უშლის მშენებლობას. ამ ორგანიზაციამ რამდენჯერმე მიისაკუთრა ფეხსაცმელების ფაბრიკის მშენებლობის მისამართით მოსული საშენი მასალები. ეს ფაქტი, ცხადია, (ეს მარტო ერთი ფაქტია) ფაბრიკის მშენებლობის ძვიდ ეფექტიანად ვერ ხელს ეშლეოდა.

ეს ფაქტი ასეთია: მთავარი კორპუსი შესრულებულია 27 პროც., საკარხანა - საფარიკო სკოლის შენობა — 100 პროც., სარემონტო მექანიკური სახელოსნო — 75,6 პროც., ფაბრიკა - სამზარეულო — 13,9 პროც., ძასალების საწყობი — 80 პროც., საბინაო მშენებლობა — 9,6 პროც., სახანძრო რეზერვისა და საწყავი მასალის საწყობის შენობების აგება არ დაწყებულა; ფაბრიკის ტერიტორიის შემოღობვასაც ვერ შესდგომიან.

როგორც ვთქვით, ფაბრიკა მზადუნდა იყოს მიმდინარე წლის დამლევისათვის. ახლანდელი ტემპები, კერძოდ, ის დახმარება და ხელმძღვანელობა, რომელსაც „ზაკობუსტროი“ და „საქქარხმშენი“ უწევენ მშენებლობას ამ ვადის დაცვას ვერ უზრუნველჰყოფს. ფეხსაცმელების ფაბრიკა — გიგანტის მშენებლობა ხელმძღვანელობის ვადაპრით გაძლიერებას მოითხოვს.

ან. ეურუა.

ტფილისის საგარეუბნო კურორტებს ჯეტი ყურადღება

საკურორტო სამართველოს ინიციატივით ჩატარდა ტფილისის გარეუბნის კურორტების შესახებ პირველი სამეცნიერო - საორგანიზაციო კონფერენცია, რომელმაც შეაგროვა ამ კურორტებზე წარმოებული დაკვირვების მასალები, კომპლექსური შეფასება მისცა მათ და დასახა ამ მიმართულებით მომავალი მუშაობის გეგმა.

ტფილისის გარეუბნის კურორტები ემსახურება უმთავრესად ტფილისის მშრომელებს. მაგრამ ამ კურორტების ახლანდელი მდგომარეობა არადამაკმაყოფილებელია; როგორც კონფერენციაზე გამოირკვა, კურორტებს არა აქვთ გენერალური გეგმა, სანიტარულად ისინი მოუწყობელია, დღემდე არაა გამოყოფილი სამთო სანიტარული ზონა, არაა მოვლილი და დაცული საკურორტო ტყეები; შეუსწავლელია კურორტების ეგრედწოდებული მიკროკლიმატური პროფილი და სხ.

კონფერენციამ საჭიროდ ცნო საგარეუბნო კურორტებზე სანიტარულ - ჰიგიენური პირობების გამოკვლევის და საკურორტო ფაქტორების ზეგავლენის კლინიკური შესწავლის დაჩქარება.

კოჯორი და **მანგლისი** ძირითადად უნდა გადაიქცენ სამკურნალო პროფილაქტიური კურორტებად, ფაშისტურ შოვინიზმში, ბურჟუაზიულ ნაციონალიზმში ჰიტლერმა საფუძვლად დაუდვა ნაციონ... ბოლოგია. ნაცი-ორგანიზმია, ზოლო ფიზიოლოგიურ ორგანიზმს გააჩნია თავისი ბიოლოგია. ამ „თეორიას“ შეგვძლია ეუწოდოთ ბიონაციოლოგია. ნაციები სხვადასხვანაირნი: ზოგი—ბრატე, ფუქსავატი; ზოგი—ულვაში, ამპარტავანი, უხასიათო, და სხვა ბრავალი. რატომ ხდება ეს? ამიტომ, რომ ყველა ეროვნებას გააჩნია სპეშიალი სისხლი, საკუთარი, რასა. რასიული განსხვავება მთავარი განსხვავებაა ერების შორის. აი, ამ „ფილოსოფიის“ ქადაგებს მიტლერი. მოვუსმინოთ მას.

სრულქმნილი ადამიანი მხოლოდ არიული სისხლს ატარებს. არიელი უმაღლესი რასის განსახიერებაა. ნაციონალიზმი ამ რასის პრინციპია. არისტოკრატიზმის იდეა ბატონობს როგორც ბუნებაში, ისე—ადამიანთა საზოგადოებაში. წმინდა გერმანელი, არიული რასა არის ტოკრატიზმის ამ იდეის განხორციელებაა ევროპის შუაგულში. ცივილიზაციის ისტორია ორგანულადაა დაკავშირებული არიელთა ისტორიასთან. არა კლასიზმრიმი ბრძოლაა საზოგადოებაში, არამედ—ბრძოლა რასიული: დაბალი რასა ეერაფერს მაღალს, მაღალ—უმაღლესს. ცოფიერთვალებიანი და ოქროსფერთმიანი გერმანელი უმაღლესი რასის განსახიერებაა, მისი ინკარნაციი კონკრეტიზაცია, ეს რასა მოწოდებულია ბატონობა ყველა დანარჩენ რასაზე, რაც კი არსებობს დედამიწის ზურგზე. მაგრამ გერმანელს არ აძლევენ თავისი რასიული მოწოდების განხორციელების საშუალებას, კრეტინთ, დაბალი რასები ავიწროებენ მას.

რასიული ბრძოლა ბუნებრივი შერჩევის კანონია ისტორიაში, დაბალი რასა იჩეზება ამ ბრძოლაში, მაღალი—იმარჯვებს. ყოველ შემთხვევაში, მაღალი რასა უნდა ბატონობდეს დაბალზე (აქაც ჰიტლერი ეწევა აშკარა პლაგიატობას ნიცშე. ფაშიზმსა და იდეურ ნაციონალიზმში: „უკეთესი უნდა ბატონობდეს, და უკეთეს ხერხს ბატონობა. Фридрих Ницше—«Так говорил Заратустра». 1913 წ. 3. ამასვე იმეორებს ჩვენი ხაუკუნის ზარატუსტრა—ადოლფ ჰიტლერი).

ანტისემიტიზმი ფაშისტური რასიული თეორიის მთავარი ძარღვია,

ანტისემიტიზმი ფაშიზმის ნამდვილი რელიგია. ებრაელებთან ბრძოლით—აცხადებს ჰიტლერი—მე ვიბრძვი ხვთის საქმისთვის! Indem ich mit den Juden erwerbe, kampfe ich fur das Werk des Herrn აცხადებს ის ნიტეა სიტყვით (R. Hitler Mein Kampf) მაშასადამე, ებრაელებთან შოვინისტური ბრძოლა მოწოდებულია ღვთის პირი, **აინშტაინის** ბედი ცუბინელი ხაზო გადიდ, როგორც ბედი ებრაელის. ასეთი რასა, როგორიც არის ებრაული რასა, შეუძლებელია იძლეოდეს ნამდვილ მეცნიერს, მარქსი, პაინე, სპინოზა ებრაელები იყვნენ, ამიტომ მათ „გარეგნეს“ კაცობრიობა. კოსმოპოლიტიზმი ებრაული რასის მსოფლმხედველობაა. ნაციონალიზმი—არიული რასის.

ჰიტლერის რასიული თეორია ტრიუმფს განიცდის ფაშისტურ გერმანიაში. ებრაელების სახტიკი დევნა, უცხოელების ზოლოგიური სიძულვილი—გაბატონებული იდეა და პრაქტიკა მესამე იმპერიაში. ფაშიზმში იმდენად გაცოფდა რასიული თეორიის „სიყვარულთან“, რომ მთელი ფაშისტური ბუნებათმეტყველება ოკვლეკ სისხლისა და სპერმის **ბაზალურ** შემადგენლობას, გერმანული რასის გაჯანსაღების მიზნით დაკანონებულია კასტრაცია (სათესლე ჯირკვლების ამოღება ანდა მოდენება). ვაი იმ გერმანელს, რომელიც ებრაელს შეეღლება—ეს ნაციის ღალატადაა მიჩნეული. არიული სისხლის გერმანელი ბედნიერია: საზოგადოებრივი პატივი და ფაშისტური დიდება მას! და ამ, გერმანელ ობოვა ტელენ ოჯახში გაჩაღებული აფიოტაჟი: გერმანელი ობოვატელი ეძებს **ულვაშს სპერმას**, დოკუმენტს, მატიანეს, ცდილობს ამით დაამტკიცოს, რომ ის ძველთა ძველი არიელია, მის ძარღვებში ჩქეფს ნამდვილი გერმანელის ცისფერი სისხლი, ამიტომ ქალი თვალებიც ცისფერია. „ვინაა ჩემი ბეგა“—ასეთი წარწერა ამშვენებს კაფოტიკას, რომელიც ფართოდაა გავრცელებული „კეთილშობილი“ ოჯახებში. ეს კარტოტეკა არეკვნებს სტუმარს მისი მასპინძლის მთელ გენეალოგიას. აქ ორკეცად, რომ არა მარტო მასპინძელია არიელი, არამედ მისი ბებიის ბებიაც კი არიელი ყოფილა! ერთი სტუდენტი, ძალიან შორიდან ოწეუება გერმანული სისხლისა და სპერმის წარმოშობის სათავე, არავითარი კავშირი წეუოლ ებრაელობასთან.

ორი წინაალმდეგობა ელობება რასიულ თეორიას. ერთი: ქრისტე ხომ ებრაელი იყო. გერმანელი ობოვატელთვის კი ღმერთია ქრისტე, რომელზედაც ეს ობივატელი ყოველდღე ლოცულობს. გამოდის, ფაშიზმი ებრძვის ებრაელობას, ანტისემიტიზმი მისი რელიგიაა, ამავე დროს ეს უდავო ებრაელი ძე ოიხებისა და მარიმის, ფუნინაესია „არიელების“ თვალში. გაიმართა ამ საკითხზე დისკუსია, რომელიც უცაბედ დამთავრდა ჰიტლერის განცხადებით: ქრისტე არ ყოფილა და არც ებრაელი ეოფილიეო ებრაელი; ამრიგად; ეს „პრობლემა“ გადაწყდა ანსოლუტური ბეშშარიტების სახარგებლოდ.

ახლა მეორე წინააღმდეგობაა დასაძლევი —უფრო მწვავე და აბეტულური წინააღმდეგობა: ტელმანი და, საერთოდ—გერმანელი კომუნისტები—არიან თუ არა არიელები უმაღლესი რასის წარმომადგენლები, მათ ძარღვში მოძრაობს თუ არა არიული სისხლი? აი ეს პრობლემა დგას რასიული თეორიის წინაშე, მასალები არ მოგვეპოვება, ჯერ-ჯეროობით ამ საკითხზე. შეგვძლია მაინც თამამად ვიწინასწარმეტყველოთ: გერმანელი კომუნისტი შეუძლებელია არიელ რასას ეკუთვნოდეს! სხვანაირი დასკვნა გამორიცხულია სრულებით.

ჰიტლერის რასიული თეორიას „ანგვთარებენ“ ფილოსოფიურად და პრაკტიკულად ფაშიზმის იდეოლოგები და პოლიტიკოსები. **ალფრედ როზენბერგი** ამშვენებს კაფოტიკას, „ასეთი წარწერა ამშვენებს კაფოტიკას“ ასეთია ფაშისტური „სოციალიზმი“, როგორც ზედავთ, რასიული თეორია, როგორც „ნაციონალური ნებისყოფის ინტეგრაციის“ თეორია, ამ სოციალიზმს ურყევი ბაზისია.

ფაშიზმი არ ეიმენს მეცნიერულ აზროვნებას. **ფეიხინგერიდან შაინ — უფიცრებისაკენ, კულტურიდან — ბარბაროსობისაკენ!** — ასეთია ფაშისტური იდეოლოგიის პაროლი. მისი მთავარი აზრი. ამ თვალსაზრისითაც თანამედროვე გერმანია მართლაც ეშვიათ სანახაობას წარმოადგენს. ფაშიზმის „იდეოლოგიური არსენალი“: მისტიციზმი, სპირიტიზმი, თეოლოგია და თეოლოგია, ირაციონალიზმი — იდეალიზმის ყველაზე უმახინჯესი ფორმები. ქიმია იცვლება ალქიმიით, ასტრონომია — ასტროლოგიით, ფილოსოფია — თეოსოფიით. განსაკუთრებით ფეხადგმულია ასტროლოგია. **ჰარმანი** გადაკრით აცხადებს: „ასტროლოგია უნდა ჩაითვალოს ადამიანის აზრის იმანენტურ ბერკეტად“. ერთი ასტროლოგიური ყურნალი აყენებს სენსაციურ პროობლემას: „რას უქადდს ვარსკვლავები 1933 წელს ჰიტლერს? **ფაუნგლერი** აყენებს „ბედისწერის იდეას“, რომელიც ემორჩილება ბურჟუაზიული საზოგადოება „გადამწყვეტ წლების“ პერიოდში. ეს „ბედისწერის. იდეა“ თავს დასტრიალებს კაცობრიობას. ხერხმანტები, ხიროლოგები და ტრიხოლოგები ყვავებივით დაეხეტენ ფაშისტურ გერმანიას. ყველგან განცხადება: „ადამიანს ბედის წინასწარმეტყველება: ერთი წლით — 1 მარკა, ორი წლით — 2 მარკა, სამი წლით — 3 მარკა“... ბურჟუაზიული კულტურის, იდეოლოგიის, ლიტერატურისა და ხელოვნების დეგრადაცია, გაბრწყნა, ხადამლე ფაშისტურ გერმანიაში აღწევს უმაღლეს წერტილს.

მარქსიზმთან ბრძოლა შეადგენს ფაშიზმის უნირთოდეს ამოცანას. „მატერიალისტური ცივილიზაციაა“ უნდა მოისპოს ჰიტლერის გერმანიაში. ჯაჭვიდან აწყვეტილი ძალლივით დაძრწიან „ბურჟოვეკები“ გერმანიაში და სუნავენ მარქსიზმლენინიზმს, ვოს პარტიას — ბოლშევიზმს. ისინი ნაკლებად **უწევენ ანგარიშს** საკუთარ „ბედის წერას“, კომუნიზმის ნიღაბიანი ფაშისტი ბოლშევიკებია ვერ ხედავენ, რომ კომუნიზმის რეალური „ჩრდილი“ ვაუკაცურად დადის ევროპაში, განსაკუთრებით — გერმანიაში.

ბოლშევიზმთან ფაშიზმის ბრძოლა ისტორიულად განწირულია. ამის საუკეთესო მაჩვენებელია ავრეთვე ფაშიზმის ფილოსოფიის სიღატაკე, ბურჟუაზიული კულტურის დეკადანსი, ბურჟუაზიული იდეოლოგიის დაუძლეველი კრიზისი.

* * *

აი, ასეთ ატმოსფეროში მოხვდა „გველის პერანგის“ ავტორი. მას „პერანგის“ გამოცემაც არც კი დასჭირებია: ათი წლის წინათ დაწერილი რომანი ფაშისტურ გერმანიაში აღმოჩნდა დროული და აქტუალური. ჭრ როზენბერგის იდეოლოგია დაემთხვა ფაშიზმის იდეოლოგიას. მართლაც, „ოდეს კოსმიური ენთუზიაზმ ჰქონია“, შეგვძლია დავეთანხმოთ გველის პერანგსანს. თუ არა „კოსმიური ენთუზიაზ“, მაშ როგორ შეძლო რობაქიძემ ფაშისტური იდეების ასეთი საკვირველი აპერაციაა! 1924 წელს, როდესაც „გველის პერანგი“ იწერებოდა, ფაშიზმი მხოლოდ ულორტებს უშვებდა გერმანიაში.

მხოლოდ ერთი პრობლემაა გადასაჭრელი. გველის პერანგისანის მტკიცებით, მსოფლიოში ერთად ერთი დახვეწილ, უმაღლესი და სრულქმნილი რასა მხოლოდ ჭართველებია. მაშასადამე, არიული რასა **ეპპლ** დგას ქართულ რასაზე. ეს ხომ ეწინააღმდეგება ჰიტლერის რასიულ თეორიას? საინტერესოა, როგორ „ეაკვეპა“ გრაფოლ რობაქიძემ ეს აშკარა წინააღმდეგობა...

ახალციხე. გერმანული ინფორმაცია

ორი აღმასკომი—ორი ძაგლიანი

„ხელფეხი გავუხსნათ ადგილობრივ საბჭოთა მრეწველობას, მივცეთ მას შესაძლებლობა გამოიჩინოს ინიციატივა ფართო მოხმარების საქონლის წარმოების საქმეში“. — ასეთი ამოცანა დააყენა ამხ. **სტალინმა** თავის ისტორიულ მოხსენებაში პარტიის მი-17 ყრილობაზე.

რა კეთდება საქართველოში ამ დირექტივის რეალიზაციისათვის?

ამ წერილის მიზანია ორი აღმასკომის (ახალციხე და გურჯაანი) მაგალითზე ვაჩვენოს ადგილობრივ მრეწველობის განვითარების დარგში რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტების მიერ გადადგმული ნაბიჯები.

ახალციხის აღმასკომი ადგილობრივ მრეწველობის გაშლაზე ზრუნვის მხრივ პირველია საქართველოში. აღმასკომმა თავისი მუშაობა მე-17 პარტყრილობის გადაწყვეტილების შესასრულებლად დაიწყო იმით, რომ ჩამოაყალიბა ადგილობრივ მრეწველობის სპეციალური სამმართველო, რომლის გამგებლობის ქვეშაც თავი მოუყარა სხვადასხვა უწყებათა შორის გაბნეულ საწარმოებს (სამმართველოს უფროსი ამხ. **ბაგრატუნი**).

ახალციხის ადგილობრივ მრეწველობის სამმართველო აერთიანებს მემდეგ საწარმოებს: კრახმალის ფაბრიკას, ლუდის ქარხანას, ლიმონათის ქარხანას, ხე-ტყის სახერხ ქარხანას და ქვანახშირის წარმოებას. კრახმალის ფაბრიკამ წელს უნდა მოგვცეს 400 ტონა კრახმალი, ლუდის ქარხანამ—1.000 ჰექტალიტრი ლუდი, ხოლო ლიმონათის ქარხანამ —4.000 ჰექტალიტრი ლიმონათი.

წელს აღმასკომი კრახმალის ფაბრიკისათვის აგებს კართოფილის შესანახავ დიდ საწყობს და ატარებს ფაბრიკის კაპიტალურ რემონტს საკუთარი ბიუჯეტიდან. გადადგმულია ნაბიჯები ლიმონათის ქარხნის საჭირო მოწყობილობით უზრუნველსაყოფად. ხე-ტყის სახერხ ქარხანასთან ეწყობა ფართო მოხმარების საგნების საამქრო, რომელიც დაამზადებს მაგიდებს, სკამებს, ხილის ყუთებს და სხვ.

მთავარი, რაც აღსანიშნავია ახალციხის ადგილობრივი მრეწველობის სამმართველოს მუშაობაში, ეს არის ნახშირის ექსპლოატაციის დაწყება ახალციხის ქვანახშირის ერთ-ერთ საბადოზე. მუშაობა დაიწყო გასული წლის შემოდგომაზე. წელს ამ საბადომ უნდა მოგვცეს 4.000 ტონა ქვახახშირი, აქედან პირველ კვარტალში ამოღებული უნდა ყოფილიყო 1.200 ტონა, რაც შესრულებულია მთლიანად. ადგილობრივი მრეწველობის სამმართველო ამ ხახშირით ამარაგებს თვითონ ახალციხეს, ადიგენს, აბასთუმანს და ახალქალაქს.

დაწყებულია მუშაობა კერამიკული წარმოების მოსაწყობად, რომელიც დაამზადებს წყალსადენის მილებს, თიხის ჭურჭელს და სხვ.

ახალციხის ადგილობრივი მრეწველობა მომგებიანია და საშუალებას იძლევა ამ მოგების ხარჯზე წარმოებული იქნას კაპიტალური დაბანდებანი მის გასაფართოებლად.

თუ ასეთ მუშაობას ეწევა ახალციხის აღმასკომი, სულ ცოტა სუროათს ვხედავთ გურჯაანში. გურჯაანის აღმასკომი (თავმჯდომარე ამხ. **იოსებ ბეჟუაშვილი**) არავითარ ინიციატივას არ იჩენს ადგილობრივი მრეწველობის გაშლის საქმეში. იგი იმასაც ვერ უვლის, რაც აქვს.

გურჯაანის აღმასკომს რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან აუშენეს აგურის დიდი ქარხანა სამი მილიონი ცალი აგურის წლიური ნაყოფიერებით. აღმასკომმა თავიდანვე ითვალისწუნა ეს ქარხანა და არ უნდა იქ მუშაობა აწარმოოს. შარშან ცუდი ხელმძღვანელობის გამო ქარხანამ სამი მილიონის ნაცვლად გამოუშვა მხოლოდ 500.000 ცალი აგური.

წელს იმის ნაცვლად, რომ გაეუმჯობესებინა მუშაობა, აღმასკომმა სრულიად უარი სთქვა ქარხანაზე. საქართველოს სახკომსაბჭომ თავის პირველი აპრილის სხდომაზე კატეგორიული წინადადება მისცა გურჯაანის აღმასკომს დაუყოვნებლივ შესდგომოდა მუშაობას აგურის ქარხანაში, მაგრამ იგი აქიანურებს მთავრობის დადგენილების შესრულებას.

ასეთი უპასუხისმგებლობისათვის გურჯაანის აღმასკომს პასუხი უნდა მოეთხოვოს. ამავე დროს რაიონულმა აღმასკომებმა უნდა გაითვალისწინონ ახალციხის აღმასკომის გამოცდილება და მისებრ ენერგიულად ჰოკიდონ ხელი ადგილობრივი მრეწველობის გაშლას.

ბ. შ.

დაგვიანებული კასუხი და დაუსჯელი გამფლანგველები

არის შემთხვევა, როცა გამფლანგველი და სახელმწიფო ქონების გამნიაველი თავისუფლად დათარეშობს. ეს სამწუხაროა, მაგრამ ფაქტია.

ხშირად ასეთიც ხდება: დაიბეჭდება „კომუნისტში“ მამხილებელი წერილი. ის ორგანიზაციაა, რომელსაც ზომების მიღება ეკალება, დაიწყებს ფაცი-ფუცს, შეიქმნება ტელეფონგრამა წერილი, დირექტორ-გამგეები ცხარობენ:—რაშია საქმე, თუ კი ასეთ ბოროტმოქმედებებს ჩვენს გაერთიანებაში ჰქონდა ადგილი, რატომ ეს ამბავი ადრე არ შეეტყვეთ. დანაშაულს ერთმანეთს თავზე ახვევენ... და ბოლოს, ადგომარეობდან გამოსავალი რომ ნახონ, „საქმის გამოსარკვევად“ და დამნაშავეთა პასუხისგებაში „ძალაცებად“ კომისიებს ქმნიან. გამოყოფენ კომისიას და მერე აღარ კითხულობენ, რა გაეკეთა მან.

სწორედ ასეთ ფაციფუცს და „კომისიას დეევალს“ ფაქტებს ვხედავთ **საქართველოს ჯანსაღობის** აპარატში.

სოფ. ვარდისუბანს (ლაგოდეხის რაიონი) სამალაროო სადგურის გამგედ **ეკვანია ამირნოვი მუშაობდა.** ეკვანიას სამალაროო სადგური „საწყალ ფურად“ გაეოიყენა. სმირნოვის სახლში წაიღო 9.333 გრამი ქინაქინი და 410 ცალი ამპულა. სმირნოვა ვალდებული იყო უფასოდ ეწამლა სოფლის მშრომელი მოსახლეობა. (სამალაროო სადგურს დანაშულება ეს იყო). მაგრამ იგი აპას არ დაგიდეს. ღარიბ გლეხებს თითო ნემსის გაკეთებაში 10—15 მანეთს ახდევინებდა, კოლმეურნეებს დესპინე კორაშვილს, ცირდენ ლომიძეს, მიშა ჯანიაშვილს და სხვებს ნემსების გაკეთებაში 480 მანეთი გაუთართა.

ამით არ თავდება სმირნოვას საქმეები, თავისი ქმარი სამალაო, სადგ. სამნეო ნაწილის გამგედ დანიშნა. ცოლსა და ქმარს, შორის ეაიმართა „შეჯიბრი“ სამალაროო სადგურის ქონებისა და ფულების გაფლანგვა-ბანიავებაში. ქმარმა—სარკვეველაძემ, ცოლს „ბაღსწორა“; 5.000 მანეთი გაფლანგა საბუთების „გაფორმებათა“, ხოლო 8.000 მანეთი „გაუფორმებლად“ ირიცხება მასზე.

გამფლანგველთა ეს ოჯახი არხეინად გრძნობდა თავს, არავინ აღმოჩნდა საერთო

აფერისტები და გამფლანგველები ასტიკად უნდა დაისაჯონ

(თიანეთის პარტორგანიზაციის ბიუროს წერილი)

საქ. შრომის შემნახველი სალაროების სამმართველოსა ... ონულ აპარატში ... აფერისტები, გამფლანგველები და ... საქმიანი მუშაკები. ეს ... ამას შემდეგი ფაქტები ... ბენ:

1933 წლის შემოდგომამდე თიანეთის რაიშემსალაროს გამგედ მუშაობდა **შალვა ბერაძე.** მან ხელი მიაწერა შემსალაროს თანხების ფლანგვას. ბოროტმოქმედება რომ დაეფარა თიანეთიდან წავიდა და საქ. შემსალაროების სამმართველოში აძოჰყო თავი.

ბერაძის შემდეგ თიანეთის რაიშემსალაროს გამგედ საქ. შემსალაროების სამმართველომ მოავლინა აფერისტი და გამფლანგველი **გრიშა სულაქველიძე.** ის წინად ბაღდათის რაიონში მუშაობდა, სადაც რამდენიმე ათასი მანეთი გაფლანგა, მაგრამ საქ. შემსალაროების სამმართველოს უფროსმა **ილია შონიამ** ის პასუხისგებაში მიცემის მაგივრად უფრო კარგ ადგილზე მოაწყო.

ორი კვირის განმავლობაში სულა ქველიძემ გაფლანგა 6.000 მანეთამდე. შემდეგ გამოიპარა თიანეთიდან, გამოეცხადა საქ. შემსალაროების სამმართველოში და სისხლის სამართლის ეს დანაშაე ყვარელის რაიშემსალაროს გამგედ გაგზავნეს. აქ სულაქველიძეს „კოეზი ნაცარში ჩაუვარდა“. იგი ერთხანს დაპატიმრებული იყო, ხოლო ახლა, როგორც ამბობენ, ქუთაისში დასეირნობს.

რამდენიმე ხნის შემდეგ თიანეთის რაიშემსალაროს ბუხჰალტრად მოვლინეთ ყოფილი [illegible] და **აფერისტი კოტე დავითაია.** 5 თვის მუშაობიდან სამ თვეზე მეტი მილონებში გაატარა. მან განზრახ ჩაშალა თიანეთის რაიშემსალაროს მუშაობა და არია ანგარიშწარმოება, გასცა უკანონოდ 691 მანეთი. უკანონოდ აიღო ხელფასის ანგარიშში 563 მანეთი და გაფლანგა 1232 მანეთი. როდესაც რევიზია დანიშნეს, იგი თიანეთიდან გაიპარა. რამდენიმე დღის შემდეგ აფერისტი დავითაია საქართველოს შემსალაროების სამმართველოს მუშაკია. იგი მუჭარის წერილებს გზავნის თიანეთში, რომ თავი დაანებონ მისი საქმეების „ჩხრეკას“, რადგან ტფილისში მას იცნობენ როგორც კარგ მუშაკს. ფაქტიურად კი ამას იმიტომ ჩადის, რომ მას საქ. შემსალაროების სამმართველოს უფროსი ამხ. **ილია შონია** უმფარეს ზურგს.

ამრიგად, ვისაც საქ. შემსალაროების სამმართველო თიანეთის რაიონში სამუშაოდ გზავნიდა, ყველა ფლანგავდა და ანიავებდა ხელმწიფო თანხებს.

ვფიქრობთ, საქ. შემსალაროების სამმართველოს მხრით ადგილი აქვს შინაურულ ძმა-ბიჭურ დამოკიდებულებას აფერისტებისა და ბოროტმოქმედების მიმართ. ეს ამბავი უფრო იმითაა გამოწვეული, რომ შემსალაროების ცენტრალურ სამმართველოს მუშაობა ჯერ კიდევ არ არის გარდაქმნილი მე-17 პარტყრილობის დადგენილებათა საფუძველზე.

საჭიროა დაუყოვნებლივ იქნენ მიცემული პასუხისგებაში **შ. ბერაძე, გრ. სულაქველიძე** და **კ. დავითაია,** რომლებიც თიანეთის შემსალაროს თანხებს ანიავებდენ. ამასთანაე ერთად ჩვენ მოვითხოვთ საქ. შრომის შემნახველი სალაროთა საბჭმართველოს გაწმენდას ისეთი მუშაკებისაგან, რომლებიც ზემოხსენებულ ბოროტმოქმედებას ხელს აფარებენ.

ვ. ხატიაშვილი

ეპილოგი

[illegible] ბატონობის დღეები საქართველოში.

არჩობილ მეკეში ტფილისს ქუჩებში დასეირნობს.

ბოლტების პროცესია გაუმართავთ — ასაფლავებენ ომში მოკლულ ახალგაზრდა მეგობარს.

ოფიციალურ პროგრამა გაეედილია ხალხით, პროცესიას ამშვენებენ მხედრები — შავ ჩოხებში თეთრ ცხენებზე.

— რა სანახაობაა! — ფიქრობს არჩობილ მეკეში.

ვიწრო ქუჩიდან ცხენოსანი გამოდის: ბატარა ტანის კაცი, ყოფილი თავადი კოხტა, უბელო ცხენზე ზის. ცხენი — ძვალი და ტყავი. ცხენის კუდზე დიდი თუნუქი მიეკრა ქუჩის ბიჭებს. ცხენოსანმა არ იცის ეს. ბიჭები ჩიტის გულდაგვით მოსდევენ ცხენოსანს და გაკვეთენ გასარეკულნი:

— მარკოზ, პრობეა! მარკოზ, პრობეა!

მაგონდება ეს სურათი „გველის პერანგიდან“.

— რატომ?

— ...ეაყოფის ყეფო“ ... ...

ბიზაკიზეური ყანწით, ფაშისტური ნიშნით — ბაკერკრიფეთ — მკერდის შუაგულზე, ხვამს იგი ფაშიზმის ხადღერგძელოს.

გონებით ვეკერეტ მიხაკოფერ ყანწის რიტმიულ მოძრაობის და თავს არ ვიკავებ ენერგიულ შეძახებისგან:

— **გრიბოდ, პროგეა! გრიბოდ, პროგეა!!!**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეგნ. ნინოშვილის საღამო ელხვი

ეგნ. ნინოშვილის გარდაცვალებიდან 40 წლის თავის აღსანიშნავად ტფ. სახელმწიფო უნივერსიტეტთან არსებული ენის **ლიტერატურის, ისტორიისა და ხელოვნების სამეცნიერო საკვლევი ინსტიტუტი (ელხი)** **ძველრულ** ლიტერატურულ ფაკულტეტთან ერთად 15 მაისს (უნივერსიტეტის კლუბში) მართავს საღამოს, სადაც მოხსენებებს წაიკითხავენ: **ვლ. ასათიანი** „ეგნ. ნინოშვილის ცხოვრება“, **შ. რადიანი** „ეგნ. ნინოშვილის შემოქმედება“, **ა. შანიძე** „გურული კილო „ეგნ. ნინოშვილის ნაწერებში“ და **სიმ. ჯანაშია** „ეგნ. ინგოროყვა—ნინოშვილის გვარის გენეალოგია“.

ამ დღისათვის ინსტიტუტი ციკოგრაფიულად გამოსცემს, როგორც ღია ბარათებად, ისე დიდი ზომისას, ეგნ. ნინოშვილის **ასლად** აღმოჩენილ სურათს, რომლის ფოტო **ეკუთვნის ელხის** ორგანოს „ლიტერატურულ მემკვიდრეობას“.

ინსტიტუტის შეკვეთით მხატვარმა **ირინე შტინბერგმა** დახატა ამ ახალი სურათის მიხედვით ეგნ. ნინოშვილის დიდი პორტრეტი.

„ლიტერატურულ მემკვიდრეობაში“ იბეჭდება ეგნ ნინოშვილის ახალი ბიოგრაფიული ცნობები და წერილები მისი მხატვრული შემოქმედების შესახებ.

ინსტიტუტი ამიერიდან ატარებს ცხოობილი მწერლის სახელს. ინსტიტუტის სახელწოდებაა ეგნ. ნინოშვილის სახელობის ენის, ლიტერატურის, ისტორიისა და ხელოვნების სამეცნიერო საკვლევი ინსტიტუტი (ელხი).

ა.-კ. სახკომსაგჭოში

სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან ბრძოლის დარგში მუშაობა დროულად უნდა მოეწყოს

სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან ბრძოლის ხაზით მოსამზადებელი მუშაობა ამიერ - კავკასიაში სუსტად მიმდინარეობს. საგანგაშო მდგომარეობა შეიქმნა კალიასთან, ჭრიჭინასთან და მინდვრის თაგვებთან ბრძოლის მოშზადების მხრივ.

აღნიშნა რა ეს ფაქტი, ამიერკავკასიის სახკომსაბჭომ წინადადება მისცა რესპუბლიკათა სახკომსაბჭოებს და ა.-კ. მიწსახკომს დაუყოვნებლივ შეამოწმონ ყველა უბნის მზადყოფნა მარკოს კალიასთან ბრძოლისათვის, მიიღონ სასწრაფო ზომები საწამლავების და მისატყუებლების შესაზიდად ადგილებზე და, სხვ.

მოაწყონ შეუსუსტებელი მეთვალყურეობა ბამბის მავნებლებთან ბრძოლისათვის მზადებაზე, გააძლიერონ მუშაობა ბადების, ვენახების და ბოსტნების მეურნალობის ჩასატარებლად.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ველის ფარვანას, ეუსრების ნაყართა შემოწმებას და თვალყური უნდა ედევნოს პირველი თაობის ფარვანების ფრენას (ადს).

ვერის ახალი პარკი

გაიხსნება 1-ელ ივნისს

მომდინარე წლის 1 ივნისს ტფილისში გაიხსნება ვერის ახალი პარკი, რომლის ფართობიც 6 ჰექტარს უდრის. ბაღში უკვე გაშენებულია 2 ათასი ძირი ხე, მოწყობილია საბავშვო და ფიზკულტურის მოედნები. შადრევანები, გაკეთებულია 2 აუზი, აგებულია დიდი პავილიონი და სხვ. ამავამად გაშლილია მუშაობა მისასვლელი გზების შეხებლობაზე, რაც მაისის ბოლომდე დამთავრდება.

პარკში გაიხსნება გრილი წყალის გასასვლელი ფარფლები. ესტრადა და ეურნალ-გაზეთების გასაყიდი კიოსკი.

პარკის შენებლობაზე დღემდე დახარჯულია 450 ათასი მანეთი.

პირველი ჰიდრო-ველოსიპედით ზღვაში

საცდელი გასვლა მოეწყობა 20 მაისამდე

სამტრედიის რაიონის კოლმეურეობა ახალგაზრდებმა (სოფ. ნაფალიური) — **შ. ხაბეიშვილმა, მ. გოგიტიძემ** და **პ. ქანთარიამ** გამოიგონეს ახალი კონსტრუქციის ნავი-ველოსიპედი, რომლის სიჩქარეც მდინარეში აღწევს 12 კილომეტრამდე საათში. ჰიდრო-ველოსიპედის გამოცდა ჩატარდა მდ. ცხენისწყალზე. მიმდინარეობის პირდაპირ ველოსიპედმა განავითარა 6 კილომეტრის სიჩქარეც საათში.

შორეულ მოგზაურობისა და ზღვის პირობებში ჰიდრო-ველოსიპედის გამოცდა ჯერ არ ჩატარებულა. სიმტკიცდის ფიზკულტურის საბჭოს ინიციატივით 15-დან 20 მაისამდე ეწყობა ჰიდრო-ველოსიპედის საცდელი გასვლა ზღვაში და მისი გამოცდა მდინარეში ხანგრძლივი მოგზაურობით.

მარშრუტი ასეთია: ველოსიპედი სამტრედიიდან უნდა გაეგზავნოს მდ. ცხენის-წყალით შემდეგ მდ. რიონით ჩავა ფოთში, ხოლო იქიდან ზღვით გაემგზავრება ბათომისაკენ. ბათომიდან ჰიდრო-ველოსიპედი დაბრუნდება სამტრედიაში იმავე მარშრუტით. (საკ. ინფ.).

საავტომოგილო სადგურის მშენებლობა

დაწყებულია საამქროების მოწყობა

ტფილისში, ელბაქიძის ხიდის მახლობლად (ცირკის შენობის უკან). დაწყებულია ახალი დიდი საავტომობილო სადგურის მშენებლობა, რომელიც ძირითადად წელსვე უნდა დამთავრდეს. სადგურის მოცულობა ისეა ნავარაუდევი, რომ იქ შესაძლებელი იქნეს ავტომანქანების ერთი რეისით 200 მგზავრის ერთდროულად მიღება და გაგზავნა. ამ სადგურიდან ავტომობილები იქნებიან როგორც ქალაქის განაპირა რაიონებში, ისე შორეული მარშრუტებითაც (კავკასია, მანგლისი, ბორჩალო და სხვ.).

სადგურთან მოწყობილი იქნება მანეეგი სადგომი 26 დიდი ავტობუსისთვის, სანელოსნო. სადაც შესაძლებელი იქნება ერთდროულად 18 ავტო-მანქანის შეკეთება, პროფილაქტორიუმი — მანქანების გამგზავრებამდე შესამოწმებლად, სადისპეტჩერო განყოფილება, შოფერების დასასვენებელი დარბაზი, სასადილო 150 კაცისათვის და სხ.

ამჟამად უკვე დაწყებულია და დამთავრებით წარმოებს პროფილაქტორიუმის აგება (უნდა დამთავრდეს ივნისში), მანეეგი-სადგომის მოწყობა (უნდა დამთავრდეს აგვისის ბოლოსთვის) და პამდუსის (ავტო-მანქანების მეჭანაკურად ასაწევ-დასაშვებები მოწყობილობა) აგება, რომელიც მზად უნდა იქნეს ივნისში.

მომავალში საავტომობილო სადგური გაფართოებული იქნება და მას შეემატება მიწის ის ნაკვეთი, რომელიც ამჟამად ცირკის შენობას უკავია (ცირკი გადატანილი იქნება ახალ ადგილზე).

საავტომობილო სადგურის მშენებლობის ხელმძღვანელობა მინდობილი აქვს „სოიუზტრანსს“.

რუსთაველის თეატრის 10 წლის თავი

ამ ათის წლის წინად დაარსდა რუსთაველის სახ. თეატრი, სადაც თავი მოიყარა საბჭოთა ხელნის მუშაკთა მოწინავე ნაწილმა.

თეატრმა ს. ახმეტელის მეთაურობით უარყო შემოქმედებითი ეკლექტიზმის გზა და ხელი მოკიდა რევოლუციური დრამატურგიის საუკეთესო ნიმუშების გამოკვებებას. „ზაგმუკ“, „რდვევა“, „საჭე მარცხნივ“, „ლანდაგი გუგუნებს“, „ყამრი“, „ჯუმა-მაშიდ“, „ანზორ“, „საქმის კაცი“, „ქართა ქალაქი“, „სალტე“, „განგაში“, „ხამნი“, „ინ ტირანოს“, „ფუშმანი“, „ინტერვენცია“ და სხვ.—აი, სარეპერტუარო გზა, რომელიც გაიარა რუსთაველის თეატრმა ათი წლის მანძილზე. ამ რეპერტუარზე აღიზარდა და განმტკიცდა რუსთაველის თეატრის კოლექტივი.

თეატრის შემოქმედებითი წარმატება საბჭოთა კრიტიკის მიერ არაერთხელ აღიარებული ფაქტია, რომელიც ლაპარაკობს ლენინურ-სტალინურ ნაციონალური პოლიტიკის სწორად გატარებაზე სათეატრო ხელოვნების არგზე.

რუსთაველის თეატრმა უკანასკნელ ხანებში ჩატარა რამოდენიმე ძნიშვნელოვანი გასტროლი: მოსკოვში, ლენინგრადში, ხარკოვში, მიიღო მონაწილეობა საკავშირო ოლიმპიადაში 1930 წ. გასულ წელს თეატრი უცხოეთთან კულტურული კავშირის საზოგადოების მიერ მიწვეულ იქნა საერთა შორისო სათეატრო ფესტივალზე და საგასტროლოდ ჭ. ნიუ-იორკში.

რუსთაველის თეატრი არის ერთერთი შემოქმედებითი ლაბორატორია, რომელიც სათეატრო დარგს აწვდის კვალიფიციურ მუშაკებს. რუსთაველის თეატრის სტუდიასახელოსნომ აღზარდა 40 ახალგაზრდა მსახიობი, რეჟისორი და სხვა დარგის სათეატრო მუშაკები.

მომდინარე წელს ახალგაზრდებმა დამოუკიდებლად დადგეს პიესა „ფუშმანი“, რომელიც თეატრს მიღწევად ჩაეთვალა. სპექტაკლში მონაწილეთა 80 პროც. კოლმეურეობა სამეურნეო-პოლიტიკური კამპანიების და საშეფო ერთეულების (წითელი არმიის და კოლმეურნეების) მომსაურებს დარგში რუსთაველის თეატრის სამხატვრო ბრიგადებს უჭირავთ ერთერთი პირველი ადგილი საბჭოთა კავშირში, რის თვისაც ხელოვნების მუშაკთა კავშირის მიერ თეატრი დაჯილდოებულია საპატიო სიგელით.

მეცნიერება ‡ ტექნიკა

მძიმე წყალი

მოსახლეობის ფართო წრეებისათვის არსებობს ზღვის წყალი, მდინარის წყალი, წყაროს წყლები, ჭის წყალი, მეავე, რკინიანი და სხვა წყლები, რომელთაც არჩევენ გემოთი, ფერით, სუნით. მაგრამ ქიმიკოსებისათვის ყველა ამ წყლებს აქვთ საერთო რამ — მოლეკულური წონა, რომელიც ორის თვრამეტს (წყალი შესდგება ორ ატომ წყალბადისაგან,— თითეული წყალბად ატომის წონა მიღებულია ერთად,— და ერთ ატ. წყალბადისაგან, რომლის ატომწონა უდრის 16). წყლის მოლეკულური წონა მტკიცედ განსაზღვრულად ითვლებოდა წარსული საუკუნის ნახევარში ვილიამსონის, მიერ ჩატარებული გამოკვლევების შემდეგ.

ახლა ირკვევა, რომ ჩვეულებრივ წყალს გარდა, რომელსაც ჩვენ ვიცნობთ, არსებობს კიდევ მეორე წყალი, ე. წ. „მძიმე წყალი“, რომელიც მცირე რაოდენობით შერეულია „ჩვეულებრივ წყალში“.

პირველი „იპოვები“ — ამაში, რომ, გარდა ჩვეულებრივი წყალისა, რომლის მოლეკულური წონა ცნობილია 1850 წლიდან, არსებობს რაღაც სხვა წყალი, დაბადა წყალბადის იზოტოპის აღმოჩენამ

ჯერ კიდევ 1931 წელს მეცნიერებმა **ბერჯემ** და **მენციელმა** მიუთითეს წყალბადის იზოტოპის არსებობის შესაძლებლობაზე. 1932 წელს ამერიკელებმა **იურეიმ, ბრიკვედემ** და **მერფიმ** ექსპერიმენტალურად დაამტკიცეს წყალბადის იზოტოპის არსებობა, ამრიგად აღმოჩნდა, რომ ჩვეულებრივი წყალბადი წარმოადგენს H^1 (წყალბად ორის) და H^1 (წყალბად ერთის) ნარევს და H^2 და H^1 შეფარდება ამ ნარევში ტოლის 1:4000.

ამის შემდეგ ბუნებრივი იყო დაშვება აზრის, რომ წყალი არ წარმოადგენს ქიმიურად ინდივიდუალურ ნივთიერებას და რომ ჩვეულებრივი წყალის ელექტროლიზით შეიძლება წყალბადის იზოტოპით მდიდარი წყლის ნაწილის მიღება.

ამერიკელმა მეცნიერმა **ლიუისმა** მართლაც შესძლო ამ „მძიმე წყლის“ გამოყოფა ქიმიურად წმინდა სახით. გამოირკვა, რომ „მძიმე წყალს“ აქვს სულ სხვა ფიზიკური თვისებები, ვიდრე ჩვეულებრივს:

ჯერ-ჯერობით ძნელია ლაპარაკი „მძიმე წყალის“ პრაქტიკულ გამოყენებაზე, მაგრამ მისმა აღმოჩენამ უკვე უდიდესი თეორიული ინტერესი გამოიწვია ყველა ქვეყნების ფიზიკოსებსა და ქიმიკოსებში და მეორეთე სხვა დარგის სამეცნიერო მუშაკებში.

საკავშირო მეცნიერებათა აკადემიის მათემატიკურ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა განყოფილებამ დაადგინა სთხოვოს საბჭოთა კავშირის ქიმიზაციის კომიტეტს ეხლორი დაუჭიროს „მძიმე წყალის“ წარმოების მოწყობას ინდუსტრიალურ ქიმიკოსთან ერთად. **ბროდსკის** ხელმძღვანელობით.

ე. წ—ძე.

ტუტის მიერ ჩატარებული ცდების და ანალიზების კარგ ხარისხზე.

ინსტიტუტში ამჟამად მიმდინარეობს ცდები მინერალური რესურსების შესასწავლად და მინერალების საბადოებში უფრო ძვირფასი მინერალური ელემენტების გამოსარკვევად.

სურათზე: ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი ქალი ამხ. **ყაზახიშვილი** მუშაობს ახალი მინერალების ანალიზზე.

ბიბლიოგრაფია

М. ШОЛОХОВ. ПОДНЯТАЯ ЦЕЛИНА.

რუსული პროლეტარული ლიტერატურა ითვლის რამოდენიმე ერთეულ მხატვრულ ნაწარმოებს, რომლებიც **ეპოქის დოკუმენტის** წარმოადგენს.

დიბედინსკის „ავარია“ და „კომისარები“ სამოქალაქო ომის, ამ გმირული პერიოდის მხატვრული ასახვაა. **ფედორ გლადკოვის** „ცემენტი“ აღდგენითი პეროიდის ლიტერატურული დოკუმენტია. ძისივე „ენერგია“ და **მარიეტა შაგინიანის** „ჰიდროცენტრალი“ რეკონსტრუქციის პერიოდის ამსახველია. როგორც ვხედავთ, პროლეტარული რევოლუციის თითეოეული განვლილი ეტაპი ასე თუ ისე ასახულია მხატვრულ ლიტერატურაში.

მის, შოლოხოვის ეს რომანი ეკუთვნის იმ ტიპიურად ნაწარმოებთა იმ ძალზე მცირე ოენტს, რომელიც **ეპოქის დოკუმენტად** ითვლება. შეიძლება ითქვას, რომ ეს ნაწარმოები საბჭოთა ლიტერატურის „მაგნიტოგორსკია“ თავისი იდეური გამოზნულობით, კომპოზიციით და მხატვრული შესრულებით.

კითხულობთ რომანს, შეიძლება დაღალულიც ხართ, წიგნს ხელიდან ვერ უშვებთ. წიგნი ანდამატივით იზიდავს მკითხველს. ოემა — სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაცია. ჩვენს თვალწინ ჩატარდა ეს კოლექტივიზაცია, ბევრი უშუალო მონაწილეც ყოფილა მისი. მიუხედავად ამისა — შეიძლება მიტომაც — ეს რომანი აღელვებს მკითხველს, იპყრობს მის გულისყურს ხიბლავს ძს.

ოომანის გამარჯვების საიდუმლოება იმაშია, რომ ამ მოცულობა იმაზეა, რომ ამ პარტია, უყეთ რომ ვსთქვათ, გახსნილია კოლექტივიზაციის შინაგანი პროცესი. ავტორი იშველია ოსტატობით, მხატვრული სიზუსტით და საქმის ცოდნით იძლევა კლასობრივი ბრძოლის სურათებს, ხატავს კლასობრივ მტრებს: ლუკა ლუკიჩს — მიტმასხილის კოლმეურნეობაში და ყოფილ ესაულს — პოლოვცევს, რომელიც ლუკიჩს სახლში იმალება და აჯანყებისათვის ემზადება. როგორია კლასობრივი მტრის ბრძოლის ხერხი. მისი ტაქტიკა, მუშაობის სტილი — ეს ყველაფერი იშვიათი მხატვრული დამაჯერებლობითაა რომანში ნათელყოფილი.

წარუშლელია ახსოვრებიდან ლენინგრადელი პროლეტარის, პუტილოვის ქარხნის მუშა, დავიდოვი, გაგზავნილი სოფლად კოლექტივიზაციის ხელმძღვანელად. დავიდოვის მუშაობა, მისი უარიესად სწორი, ნამდვილი პროლეტარული მიდგომა გლეხობისადმი, მისი თავდადებული მუშაობა ოთოოლეს პირობებში და პროლეტარული გამძლეობა — საბჭოთა მკითხველის საყვარელია და უსაზღვრო თანაგრძნობას იწვევს მისდამი. დავიდოვის სახე დაუვიწყარია. მას ვერ გაგიდევნიან მეხსიერებიდან ძალიანაც რომ მოინდომოთ.

შოლოხოვის გამარჯვების საიდუმლოება იმაშია, რომ მან გამოაჩინა „დეტალები“, რომლებიც კოლმეურნეობის ბრძოლის ზეიმპირზე არ სწანს, მაგრამ ამ ბრძოლის შინაგან ძალას, მთავარ ძარღვს შეადგენს.

მშვენივრადაა მოცემული გუშინდელი წვრილწარმოებელი, ახლა კი ბედნიერ მიიდგინაკოვის ფსიქოლოგიური განცდები საკონლისა და ფრინველების (დიახ, ფრინველების, ეს გადახვევაც შესანიშნავადაა რომანში მოცემული) გაერთიანებით გამოწვეული. მიიდგინაკოვს მიინც უყვარს თავისი ძროხა და ხარები, საერთო ბოსელში მზრუნველობით ავლებს თვალს მათ. უფრალუფრეს მათ თითოეულ მოძრაობას. კოლმეურნეობაში ახლად შესულ გლეხის ფსიქოლოგიური განწყობილებას რომანი ამშვენია ოსტატობით ხატავს.

ვფიქრობთ, ამ რომანის გამოცემა ქართულ ენაზე შესაძლებელია. ვამბობთ — შესაძლებელი, რადგან სიმშეს ართულებს ავტორის ენის სპეციფიკა, დონური კილო, რაც რომანის მხატვრულ ღირსებას სრულებით არ ამუსტებს, პირიქით, აძლიერებს კოდეკ. ამ დაბრკოლების დაძლევა, ალბად, შეიძლება მაინც.

ამით ჩვენს მკითხველთა მასას მივაწოდებთ რომანს, რომელიც ეპოქის ნამდვილ დოკუმენტს წარმოადგენს და რომლის ბადალი იშვიათია თანამედროვე მხატვრულ ლიტერატურაში არა მარტო ჩვენში, საბჭოთა კავშირის სხვა რესპუბლიკებშიც.

განმანიძე

ახალი წიგნები

ბოჩაროვი ომი და სამხედრო საქმე, ტირ. 2000;

გ. სირაძე პირველი ჩეგემი, სახელგამი, 1934 წ. ფასი 80 კაპ.

სოფო მგელაძე ქარიშხალის ფრთებზე, „ფედერაცია“.

შ. ბუაჩიძე ბარკალაიტი. სახელგამი, 1934 წ. ფასი 60 კაპ.

ქიმფეტრსენტრალი საქალაქო ტარიფიკაცია

10 მაისს, სალამოს 7 ნახ. საათზე, კაბელ ქარხანაზე № 34 ქიმკორპუსში შესდგება ქიმიკოსთა საერთო საქალაქო სალამო: 1. აკად. **ნ. ხ. კურნაკოვის** და პროფ. **ნ. ი. სტეპანოვის** მოხსენებები: „ფიზიკურ - ქიმიური ანალიზის მეთოდების მნიშვნელობის შესახებ საქართველოს ბუნებრივ სიმდიდრეთა გაცნობისათვის“.

2. **ა. ა. თვალჭრელიძის** მოხსენება: „ახალი რამ ამიერ-კავკასიის მინერალური ნედლეულის დარგში“.

3. **ა. ა. გრინბერგის** მოხსენება — „ავიოლენტობის შესახებ“.

ჭადრაკი

ალიოხინ - ბოგოლიუბოვის 13-ე პარტია.

ბერლინი, 8 მაისი. ალიოხინ-ბოგოლიუბოვის საჭადრაკო შეჯიბრების. მე-13 პარტია ყაიმით დამთავრდა (ადს).

შეჯიბრება ტფილისის პირველობაზე. მეორე ტური

3 მაისს, ცენტრ. საჭადრაკო კლუბში გათამაშდა ტფილისის ხუკეთესო ოჯადრაკელთა შეჯიბრება საქალაქო პირველობაზე. ამ დღეს, პირველ ტურთან განსხვავებით გათამაშებულ იქნა ყველა პარტიები. ფალავანდიშვილმა მოუგო ვიზერს, ებრალიძე ფირხალავას პარტია ყაიმით დასრულდა. ხანგრძლივი თამაშის შემდეგ მახილოვმა და სერედას პარტია. საყაიმო მდგომარეობის მიღების შემდეგ, მალისეოვის უხეში შეცდომის შედეგად მისი დამარცხებით დამთავრდა. ლომპარაშვილი-შიშოვის და ტალავერა-კანკავა პარტიები დაუთავრებელი დარჩა და გადაიდო.

ხვალ, სალამოს 7 საათზე საქ. პროფსაბჭოს ქლუბი დარბაზში გათამაშდება შორეგი მესამე ტური. ითამაშებენ: ვიზერი-ებრალიძე, ფირხალავა-ტალავერ, კანკავა-სერედა, შიშოვი - ფალავანდიშვილი და მახილოვი-ლომპარაშვილი.

ქრონიკა

11 მაისს, დღის 3 საათზე სახ. უნივერსიტეტის ეზოში დანშნულია დამსახურებულ პროფ. პ. მელიქიშვილის ძეგლის გახსნა. ამასთან დაკავშირებით კლუბში შესდგება სხდომა. სტუდენტი გამოვლენ მთავარობის წარმომადგენლები, აკად. **ლ. პისარუევსკი,** აკად. **ნ. კურნაკოვი,** მეცნიერებათა აკად. ბროგადის წევრები და პროფესორები: **ნ. ციციშვილი, რ. ნიკოლაძე, შ. ნუცუბიძე.**

— **საქ. გამომგონებელთა საზოგადოება** დღეს, საღამოს 7 საათზე გამოფენის დარბაზში (პლეხანოვის 81), იწვევს ინტეგტიტექნიკოსთა კრებას, სადაც კოლხიდშენის უფროსის მოხდენილ ინ. **ე. ნოდია** გააკეთებს მოხსენებას, თემაზე: **„კოლხეთის ჭაობების ამოშრობა და მისი პერსპექტივები“.**

შესვლა ყველასთვის თავისუფალია.

— **10 მაისს, სახ. კონსერვატორიის დარბაზში** შესდგება სახ. კონსერვატორიის დამსახურებულ არტისტ პროფესორ **ე. ა. ვრონსკის** ვოკალურ კლასის სტუდენტთა კონცერტი

პარტკალენდარი

— **სტალინის რაიკომის პარტგანათლების სახლში** (პლეხანოვის პროსპ. 121) 10 მაისს, საღამოს 7 საათზე, შესდგება პროპაგანდისტთა სემინარი თემაზე: „მრეწველობა“ „რუსული ჯგუფის ხელმძღვანელი ამხ. რ. შელაძე, ქართული ჯგუფის ამხ. თ. სიხარულიძე. ყველა პროპაგანდისტების დასწრება დაუგვიანებლივ სავალდებულოა.

— **26 კომუნართა სახ. რაიკომის პარტკაბინეტი აუწყებს** პარტსკოლებისა და წრეების ყველა პროპაგანდისტს, რომ 11 მაისს, საღამოს 7 საათზე, შესდგება პროპაგანდისტთა კოლექტივის მორიგი მეცადინეობა 3 ჯგუფად (ქართულ, რუსულ და სომხურ, ენებზე.).

— **სვ. კ.კ. (ბ) ც. კომიტეტთან არსებული პარტკოლეგია** სთხოვს ამხ. **გრიგორ** მოწონელიძეს და **ალექსი** მაისურაძეს (ტფ. სამხმბ. სახ.-ბის კაბელის ყოფ. თეატრ. ადგილ.), დისშრომ პარტკოლეგიის სხდომას 16 მაისს საღამოს 7 საათზე (რუსთაველის პროსპ. № 23, მე-2 სართული, ოთახი № 30).

სახ. ოპერა

10 მაისს 2 აბონ. 19 წარ. უკანასკნელად **ლუგროვსკი**

11 მაისს აბ. გარ. საღამო **ე. ნინოშვილის** გარდაც. 40 წ. თავის აღსანიშნავად ქართველი ერის სახ. თეატრ. წარმოდგენა **ნინოშვ. გურია**

12 მაისს 10 აბონ. 20 წარ. **ოტელო**

16 და 18 მაისს ს.ს.რ.კ.ის დიდი თეატრის სოლისტის **ს. ი. ლემეშევის** გამოსვლა

აბონენტები, რომელთაც მთლიანად არ აქთ დაფარული საბონენტო გადასახადები, წარმოდგენაზე არ დაიშვებიან.

რუსთაველის თეატრი სანდ. ანტონოვის ხელმძღვანელობით

10 მაისს 2 აბონ. 9 წარ. **ლამარა**

11 მაის 6 აბონ. 9 წარ. **ლამარა**

14 მაისს 1 აბონ 10 წარ. **თეთნულდი**

დარჩენილი ბილეთები იყიდება თეატრის სალაროში. სალარო ღია 11—2 ს. 6—9 საათამდე. დასაწყისი 8 საათზე.

მარჯანიშვილის სახელობის **თეატრი**

11 მაისს სახ ოპერის თეატრში **ნინოშვილის გურია**

მზადდება „აპრაკუნე ჭიშჭიველი“

დასაწყისი საღამოს 8 ს. 30 წ.

სალარო ღია დილის 11—2 ს. საღ. 6—9 ს.

დამკვრელი რ. ლიუქსემბურგის სპარტაკი

სახკინმრეწვის ახალი მხატვრ ფილმი **„უკანასკნელი ჯვაროსნები“** ავტ. რი-რეჟისორი სიკოლ დოლიძე, ოპერატორი ა. დიდმელოვი. მთავარ როლებში: ხატა ვარნავა, ს. ზაქარიაძე, არაბიძე, აბეაძე, კვანტალიანი. ზოფერია

ოქტ. „ძმები“ სეანს. 6-30, 8-30, 10-30.

ტემპი სეანს. 6, 7-30, 9, 10.30.

„ენ“-ის სახელობის სეანს 6-30, 8-30, 10-30.

საუკეთესო ბიძა ანი ფილი „ბრაზა“ ოსტა-ეკკის

მ. ნინოშვილი. გარდაცვლ. იდან 40 წლისთავის აღსანიშნავად **„ჯანყი“** 1 სერია

ხმოვანი კომედია **ტიკინები**

ხელოვნურ ფიჭას ... ტეული „ახალი ...ზა“ ამხ. დეს **ფუტკრ ს ...ნდა ...ნთლ...ბაან** ... ფიჭა გაიცემა ... ...